

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΟΓΔΟΟΣ

1884

[ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΣΩΝ ΑΡΙΘ.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6 - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΦΡ. 8

Ε. Κ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μικροαίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΑΘΗΝΗΣ

Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας: 'Εκεί της Ασωπόρου Πανεπιστημίου, 89.

1884

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος III'

Χρονολογία ἱστορίας: Ἐν Ἑλλάδι σφ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ σφ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ 1 Ἰαννουαρίου ἑκάστης καὶ εἴνε τετάρτης. — Γραφεῖον διανομῆς: Ἐκτὸς τῆς λυσιμ. Πανεπιστημίου 89.

18 Νοεμβρίου 1884

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΓΑΘΟΕΡΓΙΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

ΑΙ ΜΙΚΡΑΙ ΑΔΕΛΦΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ

(Ἐκ τῶν τοῦ Maxime Du Camp)

Ἀπieroῦται τῷ θεραπευτηρίῳ « Ὁ Εὐαγγελισμὸς ».

Β'. ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

Αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ τῶν ἀπόρων ἴδρυσαν ἄλλη· λοδιὰδὲ ἑν Παρίσις πέντε καταστήματα διὰ τοὺς ἐνδεεῖς γέροντας. Τὰ πέντε ταῦτα καταστήματα περιλαμβάνουσι μέσον πληθυσμὸν 1200 ὑποτρόφων ἐπιτηρουμένων καὶ περιθαλαπομένων ὑπὸ 100 ἀδελφῶν. Ἐν ἑκάστῳ τῶν καταστημάτων τούτων ὁ ὀργανισμὸς εἶνε ὁ αὐτός· τὸ σωματεῖον διευθύνεται ὑπὸ ἡγουμένης, τὴν ὅποίαν οὐδὲν διακρίνει ἐξωτερικὸν σημεῖον ἀπὸ τῶν ἄλλων μοναχῶν, εἰμὴ μόνον τὸ ὅτι τὴν προσαγορεύουσι μὴ τέρας. Ὡς αἱ ὑποτέταγμέναι αὐτῇ ἀδελφαί, φέροι ἐσθῆτα ἐκ μέλανος ἐρίου, ἐπενδύτην μέλανα, καλύπτραν λευκὴν καὶ ὑποδήματα στερεά, ὑπομνησκοντα τὸ ἐνδυμα τῶν γυναικῶν τοῦ Σαιν Σεράν καὶ τὴν τοῦ ἱδρύματος ἀρχήν. Ὁ κανονισμὸς εἶνε αὐστηρὸς μὲν διὰ τὰς μοναχάς, ἐπεικὴς δὲ διὰ τοὺς ὑποτρόφους. Πράγματι, αὐτοὶ εἶνε οἱ κύριοι, αἱ δὲ ἀδελφαὶ ὑπηρετοῦσιν αὐτοὺς ὡς πλύντριαι, ὡς μαγειρίσαι, ὡς νοσοκόμοι, ὡς ἐρανίστριαι, ὡς ὑπηρετρίαι εἰς πᾶσαν περίστασιν, ἐκτελεῖσαι καὶ τὰς ἀπεχθετέρας ἐστὶ ὑπηρεσίας. Παρὰ τῶν γερόντων οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτοῦσιν εἰμὴ μόνον ν' ἀποθάνωσιν ἐν εἰρήρῃ, οὔτε τὴν πείναν φοβούμενοι οὔτε τὸ ψῆχος. Αἱ δὲ ἀδελφαὶ τοὺς τρέφουσι, τοῖς παρασκευάζουσι κλίνας, τοὺς ἐνδύουσιν, ἐπιδέουσι τὰς πληγὰς τῶν, ἀλλάσσουν τὰ κενηλιωμένα ἐνδύματά τῶν, ἐργηγοροῦσι παρὰ τὴν κλίνην τῶν νοσούντων, τοὺς παρηγοροῦσι κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου, τοὺς περιτυλίσσουν εἰς τὰ σάβανα, τοὺς ἐναποθέτουσιν εἰς τὸ νεκρικὸν φέρετρον, προσεύχονται πλησίον τοῦ νεκροῦ καὶ προπέμπουσιν αὐτὸν μέχρι τῆς θύρας τοῦ αὐλοῦ, ὅταν μεταφέρηται εἰς τὴν τελευταίαν αὐτοῦ κατοικίαν. Εἰς τὰ καταφύγια ταῦτα ἡ παιθαρχία εἶνε οὐ μόνον μαλακὴ, ἀλλὰ καὶ μητρικὴ. Ἡ γυνὴ εἰς μάτην ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ὁμνύει ὄρκους ἀμετακλήτους, δὲν δύνανται ν' ἀποφύγῃ τοὺς μοιραίους τῆς φύσεως νόμους· ἐπλάσθη ὅπως γείνη μήτηρ. Ἡ θέλῃσις αὐτῆς ἢ αἱ περιστάσεις δύνανται νὰ καταστρέψωσι τὸν φυσικὸν τοῦ φύλου τῆς νόμον, ἀλλ' οὐδὲν ἰσχύει κατὰ τοῦ ἐπιθελημένου αὐτῇ ἡθικοῦ νόμου. Ἐγγενὴς καὶ μένει μήτηρ. Ὡς μικρὰ κόρη εἶνε μήτηρ τῆς πλαγῆτος τῆς, ὡς πρεσβυτὴς ὀτεκνος εἶνε μήτηρ παντὸς βρέφους, ὡς ἀδελφὴ τοῦ ἐλέους εἶνε μήτηρ τῶν ἀρρώστων καὶ πάντων τῶν δυστυχῶν, τοσοῦτον μᾶλλον,

καθὼς στερεῖται τῆς ἀληθοῦς μητρότητος. Εἰς τὰ καταστήματα αὐτῶν αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ τῶν ἀπόρων εἶνε μητέρες τῶν γερόντων, τοὺς ὁποίους περιθάλπουν, μητέρες τρυφερὰ, θυπευτικά, πρόθυμοι καὶ πάντοτε φαιδραὶ, ὡς ἀρμόζει ὅπως διασκεδάσωσι παιδία. Εἶδον ἐκεῖ μοναχὰς νεαρὰς καὶ ἄνδρας περιστοιχιζομένους ὑπὸ υἱῶν, ὧν ὁ νεώτατος ἦτο 75 ἐτῶν. Θεάμα θνῶς συγκινητικόν. Ἀλλὰ τὸ μᾶλλον ἐκπλήσσαν εἶνε ἡ φαιδρότης τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν τῶν ἀπόρων. Ὁ γέλιος ἤχεϊ ἀπὸ τῶν χειλέων τῶν, ὡς νὰ ἦτο καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν κεκκοιμισμένων. Ἡ ψυχὴ αὐτῶν εἶνε ἀτάραχος, ἡ δὲ συνείδησις τοῦ ἐπιτελεσθέντος καθήκοντος μεταδίδει αὐταῖς ἡρεμον οὕτως εἰπεῖν εὐχαρίστησιν, διαλάμπουσιν ἐν τῇ μαρρῇ τῶν. Ἀλλως, οὐδὲν τὸ ταρασσον αὐτάς. Ὁ τοῦ κόσμου ὀδυρὸς παύει εἰς τὸ κατώφλιον τῆς κατοικίας τῶν, αἱ ἀσχολῖαι τῶν δὲ εἶνε τοσαῦται, κατὰ τάξιν διαδεχόμεναι ἀλλήλας, ὥστε δὲν ἔχουσι καιρὸν νὰ σκεφθῶσι περὶ τῶν ἐπιγείων. Τὰ ἐν τῷ κόσμῳ συμβαίνοντα, οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων ἀγῶνες, τῶν γεγονότων τὸ ἀσυνάρτητον, ἡ πτώσις τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ τῶν μικρῶν ἢ ἀνύψωσις, οὐδὲν ἐνδιαφέρουσι αὐτάς, οὐδ' εὐκαιροῦσι νὰ στρέψωσι τὸν νοῦν πρὸς τὰ τοιαῦτα, ἐνδὼρ καθήκον ἔχουσι νὰ θεραπεύωσι τὰς ἀνάγκας τῆς γυνῆς, τῆς κεινώσεως, τῆς ἀναπήρου οἰκογενείας, ἥτις ἀδιαλείπτως τὰς ἰκετεύει. Τοῦτο εἶνε τὸ καθ' ἑκάστην ἀνανεούμενον πρόβλημα, τὸ ὁποῖον δέον καθ' ἑκάστην νὰ λύηται. Ὅταν δὲ λυθῇ, εὐχαριστοῦσι τὸν Θεὸν καὶ ἡσυχάζουσιν. Οἱ γέροντες ἐφαγν, ἔχουσι πῦρ ἐν τῇ καρδίᾳ, καλαὶ δὲ κλίνει ἀναμένουσιν αὐτοὺς. Ἡ θεὰ Πρόνοια ἐφρόντισε περὶ αὐτῶν. Ποίαν ἄλλην ἔχουσι μέριμναν; Οὐδεμίαν.

Ὅπως ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τοσούτων ὑποτρόφων, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνικάνων, ἐν μόνον μέσον ὑπάρχει, ὁ ἐρανισμὸς. Τὰ καταστήματα ταῦτα οὔτε προσόδους ἔχουσιν οὔτε ἐπιδόματα. Λέγουσι· « τὸν ἐπιούσιον ἡμῶν ἄρτον δὸς ἡμῖν σήμερον » καὶ οὐδὲν πλέον. Ἐκάστη ἡμέρα ἔχει τὴν ἑαυτῆς φροντίδα. Τὴν προτεραίαν ἀγνοοῦσι πᾶς θὰ φάγωσι τὴν ἐπιούσαν, ἀλλὰ γινώσκουσιν ὅτι θὰ φάγωσι καὶ τρώγουσιν. Μετ' εὐγνωμοσύνης δέχονται τὴν ἐλεημοσύνην εἴτε εἰς νόμισμα εἴτε εἰς εἶδος.

Νομίζω ὅτι αἱ διατάξεις ἀπαγορεύουσιν εἰς τὰς ἡγουμένας νὰ ἔχωσιν ἐν τῷ ταμίῳ πλέον ὠρισμένου τινὸς χρηματικοῦ ποσοῦ. Πᾶν ὅτι κατὰ τὸν ἔρανον ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τοῦτο στέλλεται εἰς τὸ κεντρικὸν κατάστημα, ὅπως χρησιμεύσῃ ἐπ' ἀγαθῷ ἐν γένει τοῦ ἱδρύματος.

Ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ἐξέρχονται πρὸς ἐρανησμὸν δύο ἀδελφαὶ ἐξ ἑκάστου τῶν πέντε παρισυνῶν κατα-

στημάτων, και βαδίζουσι βήματι ταχέϊ ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων, κρατοῦσαι τὸν κατάλογον ἐκείνων, οὓς ὁρίζονται νὰ ἐπισκεφθῶσιν. Τὸ δρομολόγιόν των ὠρίσθη ἐκ τῶν προτέρων, οὐδ' ἐπιτρέπεται αὐταῖς ἡ πρωτοβουλία εἰς τὸ ἐπιπλέον, τῷ ὄντι, τούτο ἔργον. Δὲν εἶνε τίποτε τὸ περιπατεῖν ἐπὶ πέντε καὶ εἰς κατὰ συνέχειαν ὥρας ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἀλλ' αἱ οἰκίαι ἐν Παρισίοις εἶνε ὑψηλαί, ἡ δ' εὐσπλαγχνία δὲν κατοικεῖ πάντοτε εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα. Ἡ ἐρανίστρια ἐπανέρχεται ἐνίοτε εἰς αὐτὴν ἀναβῆ καὶ καταβῆ 150 κατώματα τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Μία ἐξ αὐτῶν μοι ἔλεγε μειδιῶσα « Δὲν οὐκ ἦτο τίποτε ἐξ ἡδυμνήν ν' ἀλλὰξω γόνάτα ». Τὰς δέχονται ἐν γένει καλῶς. Τὸ εὐεργετικὸν ἱδρυμὰ των εἶνε γνωστὸν, εὐχαρίστως δὲ ταῖς παρέχονται βοήθημα. Σπανίως ἐξέρχονται χωρὶς νὰ λάβωσι νόμισμα ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν. Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τῆς γενικῆς ἀσθενείας πρὸς πᾶν τὸ ἀσθενέστατον αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ ἤκουσαν βεβαίως πολλὰς λοιδορίας τινὰς. Ἐνίοτε μέθυσός τις βλέπων αὐτάς πορευομένης γοργῶ τῷ βήματι καγχάζων τὰς ὕβρις, ἀλλ' ἀναγνωρίσας αὐτὰς ἀνεφώνησεν: « Αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ τῶν Ἀπόρων! » καὶ ἀποκαλύψας τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἠρνήθησεν ἐν τῷ Οὐλκῳ τοῦ καὶ εἶπεν: « Ἰδοὺ δὴ πεντόλεπτον διὰ τοὺς γέροντάς σας ». Ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς δὲν εἶνε ἴσως ἡ ἥττον εὐπρόσδεκτος. Πίσσα συναγουσιν εἰς τοὺς κατ' οἶκον ἐρανισμοὺς; Ἀγνοῶ. Δύναμαι ὅμως νὰ εἰπω ὅτι ἀνὰ τὴν εὐχρηστικότητα διδόμενον ἔλαβον οὐκ ἦτο ἀδύνατον νὰ θεραπευθῶσιν αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἱδρυμῆτος, καθότι τὰ εἰς εἶδος διδόμενα δὲν ἐπαρκούσιν ὅπως κάλλιστα εἰς τοὺς ὑποτρόφους ἐνδύματα, κλινὴν καὶ τροφήν.

Καὶ ὅμως εὐδένος φείδονται κόπου ἀπανταχοῦ ζητοῦσαι διῶρα εἰς εἶδος, ἀλλὰ τὰ διῶρα ταῦτα εἶνε τοσοῦτον ἀκανόνιστον, ὥστε ἀγνοοῦσιν ἐν θά προκλήθῃ ἐξ αὐτῶν ἀφθονία ἢ ἐνδεia. Τὰ λείψανα τῶν μεγάλων ἐστιατορίων καὶ ξενοδοχείων, τὰ ὅποια συλλέγουσι τὴν πρωΐαν, εἶνε ἀνάλογα πρὸς τὴν κατὰ τὴν προτεραιάν γενομένην κατανάλωσιν. Ἀρκεῖ νὰ γίνωσι συμπόσια τινὰ καὶ γάμοι, ὅπως εὐωχῇσιν καὶ οἱ γέροντες. Ἐν καιρῷ πολιτικῆς ἢ οικονομικῆς κρίσεως, ὅτε τὰ πολυτελῆ δαίτνια εἶνε σπάνια εἰς τὰ καφενεῖα τοῦ συρμού, καὶ οἱ ἀλλοδαποὶ εὐαρίθμοι προσέρχονται εἰς τὰς τραπέζας τῶν ξενοδοχείων, ὀλίγα λαμβάνουσι καὶ αἱ Μικραὶ Ἀδελφαί, τότε δὲ παρίσταται ἡ ἀνάγκη τῶν χρημάτων. Δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι τὰ εἰς εἶδος διδόμενα συντελοῦσι κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τὴν διατροφήν των περιθαλπομένων γερόντων, τούτο δὲ κατὰ μέσον ὅρον, καθόσον πάντες οἱ μῆνες δὲν εἶνε ἐπίσης προσοδεφόροι. Ὁ χειμὼν καὶ τὸ ἔαρ εἶνε καρκινοφόροι, διότι κατὰ τὰς ὥρας ταύτας τοῦ ἔτους γίνονται χοροὶ, μεγάλα γεύματα, συναναστροφαί, ἐξ ὧν ὠφελοῦνται οἱ ἄποροι. Κατὰ τὸ θέρος, τὸν Αὐγούστον καὶ τὸν Σεπτέμβριον, ὅτε οἱ εὐποροῦντες μεταβαίνουν εἰς τὴν ἐξοχὴν, εἰς τὴν θήραν, εἰς τὰ θαλάσσια λουτρά ἢ εἰς περιήγησιν τινὰ, πᾶσαι αἱ πηγαὶ συγγενῶς ξηραίνονται, ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀποταμιεύειν εἶνε ἀπηχευμένον, ὥς καὶ τὸ ἔχειν προσόδους, βλέπουσιν ἐνίοτε ἡμέρας χαλεπὰς, καὶ ὅς τὸ κρέας εἶνε σπάνιον καὶ τὰ λάχανα ἀρθονώτερα τοῦ δέοντος διὰ γερωντικῶς στομάχους. Ἀναμένονται δὲ ἀνυπομένους τὸν Ὀκτωβρίον καὶ τὸν Νοέμβριον, ὅτε

ἀνοίγουσι τὰ σχολεῖα, τὰ δικαστήρια, τὰ νομοθετικὰ σώματα, συνεπαγόμενα τὴν ἀπλετοὺν δαπάνην, ἀνευ τῆς ὁποίας ἡ τράπεζα τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν τῶν ἀπόρων καταδικάζεται εἰς ἄκραν λιτότητα.

Καὶ πρῶτον μεριμνῶσι περὶ τοῦ ἄρτου, τῆς κυρίας τροφῆς ἐν Γαλλίᾳ. Πάντα σχεδὸν τὰ καταστήματα τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν ἀναγκάζονται ν' ἀγοράζωσι μέρος αὐτοῦ, ἀλλὰ λαμβάνουσι τὰ ὑπολειπόμενα τεμάχια διαφόρων ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων.

Ὅπως καὶ ἐκάστην δὴν ἐρανίστρια ἐξ ἐκάστου καταστήματος περιέρχονται τοῖς Παρισίοις, ὡσαύτως καὶ ἐκάστην πρωΐαν μία ἄμαξα συλλέγει τὰ εἰς εἶδος διωρούμενα. Οὕτω λοιπὸν αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ ἀποστέλλουσι δέκα ἐρανίστριας καὶ πέντε ἁμάξας. Ἡθελε δὲ εἶνε ἡ δαπάνη μεγάλη, διότι πέντε ἁμάξαι ἀπαιτοῦσι πέντε ἵππους γρήγορους τροφῆς καὶ ἱπποσκευῆς. Ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν γενναϊότητα τοῦ κ. Μαυρικίου Βίξιο, διευθυντοῦ τῆς εταιρίας τῶν μικρῶν ἁμαξῶν, ἡ δαπάνη αὕτη δὲν ἐπιβαρύνει τὸν προϋπολογισμὸν των ἀπόρων εἰς ἑκατὸν τῶν ἐν Παρισίοις καταστημάτων παρῆχει ἵππων τρεφόμενον παρ' αὐτοῦ καὶ ἐπισκευαζόμενον. Πρὸς δὲ, ἁπλῶς τοῦ ἔτους, βαρεῖ τὰς ἁμαξὰς ἰδίᾳ δαπάνῃ. Ἡ πρῶτις εἶνε καλὴ καὶ ἁγία λόγου. Ἡ ἁμαξὰ εἶνε διασκευασμένη ἀναλόγως τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς, ἔχουσα μεγάλα σιδηρὰ δοχεῖα καὶ σάκκους, ἵσταται δὲ εἰς διαφόρους σταθμούς, καὶ ἐν πρώτοις εἰς τὰ λαχανοπωλεῖα καὶ τὰς δημοσίας ἀγοράς, ὅπου αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ ἐμπνέουσι σθεναρικὸν φιλοφρόνησον χαριετιζόμεναι, καὶ εὐλαβοῦς τοῦχοῦσαι δεξιῶσεως καὶ ἐπὶ αὐτῆς τῆς Κοινότητος. Ἐκεῖ συγκομιζοῦσι λάχανα, μεγάλας κράμβας, γεώμηλα, δαύκους, ἐνίοτε τεμάχια βουτύρου, ὅπου ὅμως εἶνε σπάνιον. Ἡ ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐπιτυχία προδιαθέτει τὴν ψυχὴν εἰς τὰ καλὰ αἰσθήματα ὁ ἔμπορος, ὅστις ἀπῆλκυσε ἐξ ἐπιχειρήσεως τινος σπουδαίου κέρδους, ῥίπτει ἐν τῇ ἁμαξῇ τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν σάκκον ὀρύζης ἢ φασιέλων. Αἱ ἀγοραὶ δίδουσι σπανίως κρέας ἢ ἰχθῦς, τὰ ὅποια, ὡς δακνοηρὰ, δὲν φυλάττουσιν οἱ πωλοῦντες πρὸς ἰδίαν χρῆσιν. Ἀπαναντίας, αἱ κοιναὶ τῶν ὁπωρῶν, τὰ μήλα καὶ τὰ ἄπια, προσφέρονται θαυμάως.

Ἢν εἶχον αὐτὸν μόνον τὸν πόρον, ἤθελον βεβαίως ἀποθάνει τῆς πείνης. Αἱ πωλητρίαι δὲν εἶνε πλούσιαι, τὸ δὲ ἐπαγγελημὰ των εἶνε λίαν ἐπιπονον, καὶ τὰ διῶρα αὐτῶν ἀνεπαρκῆ μὲν ὡς πρὸς τὰς προκειμένας ἀνάγκας, εἶνε γενναῖα ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν των διαρκεῖν. Τὸ πλείστον τῆς συγκομιδῆς προέρχεται ἐκ τῶν μεγάλων ἐστιατορίων, τὰ ὅποια φυλάττουσι τὰ λείψανα τῶν τραπέζων των διὰ τὴν τράπεζαν των ἀπόρων. Τῶν λειψάνων τούτων γίνεται διὰλογὴ ὅσον ὅσον τε κατ' εἶδος καὶ οὕτω τιθέμενα ἐπὶ τοῦ πυρὸς καθίστανται πάλιν νόστιμα. Ἐἶδον ἐξεργάμενα ἐκ τῶν σιδηρῶν δοχείων ἐκλεκτὰ τεμάχια βεῖου κρέατος, ὀρνίθας καὶ μερῖα ἐλάφων σχεδὸν ἀνέπαφα. Τὰ ταῦτα αὐτὰ μαγειρικὰ εὐτυχήματα δὲν ἀνανεοῦνται, ὡς εἰκότως, καὶ ἐκάστην, τὰ ἐκλεκτὰ ταῦτα τεμάχια φυλάττονται διὰ τοὺς ἐν τῷ θεραπευτηρίῳ νοσηλευμένους οὓς εὐφραίνει συνάμα καὶ ἐνδυναμοῦσι. Τὸ ἐπὶ κρητὸν μενον μάλιστα ἐν τοῖς ἐστιατορίοις εἶνε ἡ ὑποστῆμῃ τοῦ καρέ, ἣν μετ' ἐπιμονῆς συλλέγουσι καὶ ἐπιμελῶς ἐπιτηροῦσι, μετὰ μεγίστης δὲ ἀνησυχίας ἀναμένουσι οἱ ὑπότροφοι καὶ αὐταὶ ἴσως αἱ Μικραὶ Ἀδελφαί

Ἀγνοῶ τίς συνέλαβε τὴν εὐφυῆ ταύτην ἰδέαν τοῦ συλλέγειν τὴν ὑποστῆμῃν τοῦ καρέ, τὴν συνήθως ῥιπτομένην, καὶ τοῦ κατασκευάζειν ἐξ αὐτῆς μέλανα ζῶμα ἔχοντα ὄψιν καρέ. Ὁ καρές μετὰ τοῦ γάλακτος εἶνε τῆς πρώτης ἀνάγκης διὰ τὸν παρισινὸν πρεσβύτερον. Ἐἶχον ἤδη παρατηρήσει τὸ γεγονός τοῦτο ὅτε ἐμελέτων τὴν Σαλπετριέρ καὶ τὰ ἄλλα δημόσια ἀσπύλα τῶν γερόντων. Οὐδεμίαν φείδονται οὐσίας, ὅπως ἀπολαύσωσι καὶ ἐκάστην πρωΐαν ἐν κύβητι ἐκείνων τοῦ καρέ καὶ τοῦ γάλακτος, οὐ ἡ ἑξῆς κατέστη τυραννική. Αἱ Μικραὶ Ἀδελφαί, κατανοήσασαι τούτο, ἔχουσι πανταχοῦ τὴν ἐξηγτημένην τοῦ καρέ ὑποστῆμῃν, ἐξ ἧς κατασκευάζουσι ποτὸν ἔχον θεωρίαν μᾶλλον ἢ πραγματικότητα, ἀλλ' ὅμως προσφιλεῖς εἰς τοὺς πτωχοὺς πρεσβύτας. Ἐθελοῦν γράψαι τινὰ ἐρρυθρωμένην, ἥτις ἔπαινε βραδέως ἀπογευσμένη ἐκάστον βότρημα. « Ἐἰ λέγεις, εἶνε καλὸς ὁ καρές σου », τῇ εἶπον. « Ὅσον πρὸς ἐμὲ τοὺς πονηροὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καὶ ἀνυψοῦσαι τοὺς ὤμους μετὰ ὑφὸς ἀνοχῆς, ἀπήντησε: « Νὰ σὰς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, εἶνε ὀλίγον ἐσπλημένος, ἀλλ' αὐτὸς με διατηρεῖ ».

Ὅταν ἡ πρὸς ἐρανισμὸν ἐκπεμπομένη ἁμαξὰ ἐπιστρέφῃ οἴκαδε, τὰ ἐδωδία μεταφέρονται εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἐπιθεωροῦνται, διαλέγονται ἐπιμελῶς καὶ χρησιμοποιοῦνται μέχρι τοῦ ἐλαχίστου τεμαχίου. Δέον νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὸ πρῶτον πρόγευμα, τὸ γεῖμα τῆς μεσημβρίας καὶ τὸ δαίτηνον παρατιθέμενον εἰς τὰς 5 μ.μ., αὐτεῖς δὲ πρῶται νὰ ἐγείρηται τῆς τραπέζης πενήν. Ὡς κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας, ἐν Σαιν Σεράτῳ, αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ τρώγουσιν ἀπὸ φάγισιν οἱ γέροντες, οὓς ὑπηρετοῦσιν. Ὁ συλλεγόμενος ἄρτος εἰς τὰ ἐστιατόρια καὶ τὰ σχολεῖα εἶνε ρυπαρὸς, ξηρὸς καὶ σκληρὸς δι' ὀδονογονταίων οὐλῶν. Ἀλλὰ καθαρίζεται ἀφαιρούμενον πικρὸν κακὴ λιδομένου μέρους καὶ τίθεται εἰς τὸν κλίβανον, ὅπου γίνεται μαλακώτερος καὶ μᾶλλον εὐπρόσδεκτος. Ὅσα τεμάχια εἶνε καὶ ὑπερβολὴν σκληρὰ, συντρίβονται καὶ χρησιμεύουσιν εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς σούπας. Ἐδοκίμασα τὰ φαγητὰ ἐπὶ τῆς κοινῆς τραπέζης καὶ εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, ὅτι κατὰ τὰς περιηγήσεις μου οὐκ ἐλογίζομαι ἐντυχῆς, ἐάν εὐρίσκω μάλιστα τοιαῦτα. Ἀπαῖς τοῦ ἔτους, κατὰ τὴν 19 Μαρτίου, ἐορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωσήφ, τὰ καταστήματα τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν ἐορτάζουσι τότε δὲ ὁ ἐπίσκοπος τῶν Παρισίων μετὰ τῶν βικαρίων του φερόντων, ὡς αὐτὸς, λευκὸν περιβώμα, ὑπηρετῇ ὁ ἴδιος τοὺς πρεσβύτας καὶ τὰς πρεσβυτίδας παρὰ τὴν τράπεζαν καθήμενους, εὐχαριστοῦντας δὲ καὶ κατανοοῦντας διὰ τοῦ παραδείγματος τούτου, ὅτι ἡ χριστιανικὴ ἀδελφότης δὲν εἶνε λέξις κενή.

Τὰ λείψανα τῶν παρισινῶν τραπέζων τρέφουσι τοὺς ὑπότροφους τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑποτρόφων ἢ τράπεζα ἔχει λείψανα, τὰ ὅποια δὲν πρέκει ν' ἀπολεσθῶσι. Τὰ διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἀκατάλληλα, εἶνε καλὰ διὰ τὰ ζῷα. Ἐκαστον λοιπὸν κατὰ στήμα ἔχει κτηνοτροφεῖον, ὅπου εὐχαρίστως δεικνύουσι καὶ τρέφουσιν ἐκ τῶν λειψάνων τῆς τραπέζης καὶ τῶν μαγειρείων. Εἰς ἐν τῶν καταστημάτων εἶδον σύνταγμα ὀρνίθων ζώντων ἐν ὁμονοίᾳ μετὰ στρατοῦ νησιῶν εἰς ἑτέρον ἐθαύμασα πέντε χοίρους παχείς καὶ στιλβύς, ἐτοιμούς διὰ τὴν μάγειραν τοῦ πρεσβυτέρου. Ἀλλὰ τοῦ ὑπάρχει πληθὺς κοινῶν, δασύς δὲ ὑπὲρ τὸ δέον πληθύνεται, δεκατρίζονται καὶ καρυκεύονται

πρὸς μεγίστην χαρὰν των γαστριμάργων. Μία ἡγουμένη μοι ἔλεγε: « μετὰ τίνος ὑπερηφανείας: « Μίαν φορὰν ὅλοι ἔφαγον πάπλαν! ». Αἱ τοιαῦται ἡμέραι σημειοῦνται ἐν τῷ βίῳ τῶν ὑποτρόφων καὶ διατηροῦνται ἐν μνήμῃ πολλὰς ἀναπολούμεναι.

Τὰ διδόμενα εἶδη δὲν εἶνε μόνον ἐδωδία: οὐδὲν ἐν τῷ ἱδρυματι τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν, τὸ μὴ προεργόμενον ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης, αὐταὶ λέγουσιν « ἐκ τῆς θαλάσσης Προνοίας ». Δέχονται δὲ πάντα εἶδον κομίζομενα τεμάχια κινωτῶν ἐκ λευκοῦ ξύλου. « Ἐἰ οὐκ ἔλαβετε αὐτά; — Εἶνε λίαν χρήσιμα, Κύριε! δι' αὐτῶν ἀνάπτωμεν τὸ πῦρ. » Εἰς τὸ ὑπερῶν ἐνός των καταστημάτων εἶδον μίαν ἀδελφὴν καὶ δὴ πρεσβυτίδας ἐπιθεωροῦσας συντρίμματα κηρίων ὅχι τεμάχια ἔχοντα εἰσέτι ὀλίγην θρυαλλίδα καὶ ὀλίγον κηρίον, ἀλλὰ στεγνόν: περὶ τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἢ ἐπὶ τοῦ κηρίου πεπηγυίας, κόνιν στεατίνης, ἥτις τινάσσεται ἀπὸ τοῦ τάπητος καὶ μετὰ τῶν ἀκαθαρσιῶν σαρόνεται. Αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ δὲν τὴν περιφρονοῦσι, τὴν φυλάττουσι καὶ κατασκευάζουσιν ἐξ αὐτῆς κηρία, τὰ ὅποια καίουσιν, ὡς νὰ μὴ εἶχον ἤδη καύσει. Ἐν τῇ αὐτῇ καταστήματι ἐξεκλῶντο ἐπιμελῶς τεμάχια σειραδίων κοσμοῦντων ἄλλοτε ἀγκυλιντρα, τὸ δὲ ἐξαγορήμενον ἔριον ἐπλέκετο. « Κάμνει πολὺ καλὰς κνημίδας διὰ τὸν χειμῶνα » μοι ἔλεγε μία τῶν ἀδελφῶν. Αὐτὸ εἶνε τὸ μυστήριον, τὸ θαῦμα τῆς ὑπάρξεως τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν τῶν ἀπόρων. Ὁφελοῦνται πάντες πρᾶγματός καὶ ἀναπτύσσουσι πρὸς χρησιμοποίησιν καὶ τῶν μᾶλλον, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀγρήστον ἐκτακτον ἀγγίνοιν. Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπισκεφθῇ τις τὰ ὑπνότηριά των καὶ νὰ μὴ κατανοήσῃ εἰς ποῖον βαθμὸν ἐπιθεϊότητος ἐφθάσαν. Ἐκάστη κλινὴ καλύπτεται ὑπὸ σκεπασμάτος κρύπτοντος τὰς σινδύνας καὶ τὸ προσκράλαιον. Οὐδέποτε τοῦ Ἀρλεζίνου ἢ ἀκόλουτος φαντασία ὠνευροπόλητος τοιαύτην ἀναμιμνήσκων χρωμάτων ποικιλίαν. Τὰ σκεπασματα ταῦτα ἀποτελοῦνται ἐκ δειγμάτων συνεραμμένων καὶ σῶται πῶς διατεθειμένων, ὥστε νὰ σχηματίζωσι ζωγραφήματα ὅσον ὅσον τε ἦττον ἀλλοδατοί, βλέπει δὲ τις ὅτι συνετέθησαν μετὰ τίνος καλαισθησίας. Ἐκ τοῦ ὑφάσματος μαγεύεται ἡ προέλευσις αὐτῶν. Τὰ μετέξωθεν συνελέγησαν παρὰ τινι βαπτρίᾳ τοῦ συρμού, ἀλλὰ προέρχονται ἐξ ἐπιλοποιοῦ. Ἀλλὰ τοῦ βλέπω δειγμάτων ῥάπτου φέροντα εἰσέτι τὰς ἐπιγραφάς, ἐφ' ὧν σημειοῦται ἡ τιμὴ ἢ ὥρῃσά διατί, μοι ἀπεκρίθησαν μετὰ μειδιάματος « Προφυλάττουσι τὸ ὑφάσμα ». Τὰ τεμάχια ταῦτα δὲν χρησιμεύουσι μόνον πρὸς κατασκευὴν κλινοσκεπασμάτων. Ἐκλέγουσιν ἐκ τῶν ἐριούχων τὰ ἔχοντα ἀνάλογον περίου χρωματισμὸν καὶ κατασκευάζουσιν ἐξ αὐτῶν ὑπερδύτας, τοὺς ὁποῖους οἱ ὑπότροφοι φέρουσι κατ' οἶκον, καὶ δὲν εἶνε μὲν κομφοί, ἀλλ' εἶνε θερμοὶ καὶ κατάλληλοι διὰ γερωντικῶς ὤμους. Τὰ κλινοσκεπασματα ταῦτα, τὰ προσκεφάλαια, τὰ περαπετάσματα, τὰ ἐνδύματα κατασκευάζονται παρ' αὐτῶν τῶν ὑποτρόφων. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουσιν ἀρχαῖοι ῥάπτει καὶ ῥάπτρια, οἷς διανέμεται ἡ ἐργασία, φιλοτιμοῦνται δὲ ν' ἀποδείξωσιν ὅτι δύναται εἰσέτι νὰ ἐργασθῶσι καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ῥάπτουσι πρὸς μέγα τῆς κοινότητος ὄφελος. Τὰ παλαιὰ ὑποδήματα ἐπισκευάζονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὑποδηματοποιῶν, τὰ καθίσματα καὶ αἱ τράπεζαι ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ξυλουργῶν. Πάντες οἱ ἐξασκήσαντες ἐπαγ-

γελάει τι και δυνατόν να εξασκήσων. Έτι αυτό, χρησιμοποιούνται, ούτω δὲ ἀσχολούμενοι διασκεδάζουσιν ἅμα δὲ καὶ συμμετέχουσιν τοῦ εὐεργετικοῦ ἔργου τοῦ ἰδρύματος. Καὶ εἰς τὸ μαγεύειν δὲ ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ πλυντήριον οἱ ὑπότεροι βοηθοῦσι κατὰ δύναμιν τὰς Μικρὰς Ἀδελφάς. Εἰς τινὰ καταστήματα ὁμᾶς κηπουρῶν ἐργάζονται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἀρχικηπουροῦ. "Ο τε διευθύνων καὶ οἱ ἐργάται ἔχουσι πάντες ἡλικίαν 70—80 ἐτῶν ἀνήκουσι δὲ εἰς τὸ κατὰ στήμα καὶ ἀνευρίσκουσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὰ λάχανα, τὰ ὁποῖα ἐκαλλιέργησαν. Παρ' ἅπασιν τοῖς ὑποτέροις ὑπάρχει τις ἀμιλλα εἰς τὸ ν' ἀποδείξωσι προθυμίαν καὶ δραστηριότητα. Δὲν τοὺς πιέζουσιν, οὐτε ἀπαιτοῦσι τι παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ προθυμοποιεῖται οἱ ἴδιοι νὰ προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας των, ἐν ἀνακουφίσαι τὸ ἄγχος τοῦ χρόνου.

"Ἐπεται τὸ τέλος.

(Μετάφρασις ΒΛΑΪΗΣ Σ. ΣΟΥΓΙΟΥ).

Η ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣΑ

[Μυθιστορία τῆς Κυρίας Henry Girville.

Μετάφρασις Π. Ι. Φέρμου].

Συνέχεια· Ὡς προηγουμένως, φύλλον.

KZ'

Περὶ ὥραν 11 π. μ. ἄμαξα σταθεῖσα πρὸ τῆς κηκλιδωτῆς θύρας τοῦ κηπαρίου, ἀπεβίβασε γυναῖκα ὑψηλὴν καὶ ἰσχνήν, κρατοῦσαν μικρὸν σάκκον παλαιὸν ἐκ μαύρου μαροκινίου δέρματος τετριμένον καὶ ὑπέρυθρον κατὰ τὰς γωνίας, σάκκον, ὅστις «πολλῶν ἀνθρώπων ἔδεν ἄστα» καὶ πολλῶν πραγμάτων ἐγένετο μάρτυς αὐτόπτης, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐλυτρώθη τῶν χειρῶν τοῦ κατασκευάσαντος αὐτόν.

Κρούσασα τὸ κωδώνιον τῆς θύρας, ἀνέμεινεν ἐσταυρωμένης ἔχουσα τὰς χεῖρας, ἐν ᾧ ὁ ἄμαξολάτης δυσηρεστημένος διὰ τὸ ἀγῶγιον, ἀπῆρχετο βιαίως, καλπάζοντας τοῦ ἀτυχοῦς ἵππου του, ἐν, οὐδέως ὑπεύθυνον ὄντα κατεμάστιζε, δεινῶς.

Οὐδεμίαν ἀπάντησιν εἰς τὸν κωδωνισμόν. Διότι ἡ μὲν Μαρκέλλα περὶ οὐδενὸς πλέον ἐσκέπτετο, ἡ δὲ διακόνισσα δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τινος θύρας ἦτο ὁ κώδων, διότι πασῶν τῶν οἰκῶν τῆς οδοῦ οἱ κώδωνες ἀντήχουν ἑνεκά τῆς πρωΐνης ὑπηρεσίας.

Ἡ νέηλος ἀγανακτοῦσα ἔσυρε τὸν κρίκον ἐκ δευτέρου μετὰ τοσοῦτης βίας, ὥστε ὁ κύων τοῦ Ροβέρτου ἀπεκρίθη διὰ παρατεταμένων καὶ δυνατῶν ὕλακων.

Αἱ ὕλακαὶ αὗται βεβαίως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δώσωσι ὁρμὴν εἰς τὴν ἀναμένουσιν γυναῖκα, ἥτις ἐνόμιζεν ὅτι ὁ ὕλακτὼν κύων ἦτο ἐν τῷ κηπαρίῳ. Ἐσήμανε καὶ ἐκ τρίτου ἄνευ τινὸς ἐπιτυχίας, καὶ σιγῆσαντος τοῦ κυνὸς παρετήρησε τέλος τὴν λαβὴν τῆς θύρας. Στρέψασα τὴν λαβὴν εἶδε παρὲν τὴν θύραν ἀνοιγμένην, καὶ εἰσελθούσα εἰς τὸ κηπαρίον ἐπληροφόρηθη ἀσμένως ὅτι τὸ φοβερόν ζῶον δὲν ἦτο ἐκεῖ.

Διὰ βήματος δὲ ἀσφαλὺς διέτρεξε τὴν μακρὴν δεινροστομίαν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὡς ἐάν ἦτο ὅλη κτημά της· διότι ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐβεβαιώθη ὅτι δὲν ὑπῆρχε κύων, δὲν ἦτο πλέον ἄξιον τοῦ κόπου νὰ προφυλάσσεται.

Διερχομένη πρὸ τῆς ἡμιανοίκτου θύρας τοῦ ἐστιατορίου, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ νὰ μὴ τὴν ὠδήσῃ ἵνα ἴδῃ τί συνέβαινε. Ἰδοῦσα δὲ τὴν μὲν θερμάστραν ἐσβεσμένην, τέφραν δὲ διεσπαρμένην ἐπὶ τοῦ μαρμαροῦ, τὸ σκεῦος ἐν ᾧ ἐθερμαίνετο τὸ ὕδωρ, κείμενον ἐκεῖ που, τὸ ἡμιτελὲς δειπνὸν τῆς Μαρκέλλας, διέστρεψε τὸ πρόσωπόν της διὰ μορφασμοῦ εὐφραδιστάτου· ἀλλ' οὐχ ἦττον ἀντιπαρήλαε ψιθυρίζουσα:

— Τὸ κατακλέψανε τὸ σπῆτι! Ἡρὸ' ἀπάνω 'ς τὴν ὥρα.

Ἡ μικρὰ αἴθουσα ἦτο κλειδωμένη· ἐβεβαιώθη δὲ περὶ τούτου διὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς χειρὸς. Ἐπεκτείνουσα δὲ τὰς ἐρεῦνας της πρὸς τὸν πρῶτον ὄροφον, ἀνέβη τὴν κλίμακα βραδέως.

— Καὶ ἡ κυρία Ἑρμίνη; ποῦ εἶνε τὴν; ἡρώτησεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς κλίμακος ἐμφανισθεῖσαν διακόνισσαν.

— Σὺς ἄφησε χρόνους, ἀπεκρίθη αὐτῇ.

— Ἀχ! ἀνεφαίνεσεν ἡ κατεσκληκυῖα γυνὴ ὀλίγον τι συγκινηθεῖσα, καὶ παρὲν εἰσεδύσιν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς νεκρῆς, ἥλθε πλησίον τῆς κλίνης ἐφ' ἧς ἔκειτο ἡ συγγενῆς της, καὶ ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ ψιθυρίζουσα προσευχὴν τινὰ. Ἡ χεὶρ τῆς ἐκινουμένης, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀνηρεύνων καὶ τὰς ἐλαχίστας γωνίας τοῦ δωματίου.

Ὅτε δὲ ἐκρίνεν ὅτι ἀρκούντως ἐπράξεν ὁ τι ἀπῆται ἡ εὐπρέπεια, ἐποίησεν ἐκ δευτέρου τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἀλλὰ ταχύτερον τοῦ πρώτου, καὶ στραφεῖσα πρὸς τὴν διακόνισσαν μετ' ἡθους ἀνθρώπου ἐκπληρώσαντος πάσας αὐτοῦ τὰς ὑποχρεώσεις, εἶπε μετὰ μαγαλοπρεπειᾶς:

— Εἰμαι ἡ κυρία Γρεναρδώνη.

Ἄλλ' ἡ διακόνισσα νεαρὰ ἔτι καὶ ὀλίγον γυνώσκουσα τὰς ἐξῆς τῶν μακρόθεν ἐρχομένων ἐπιτηδεῖν ἵνα κληρονομήσωσιν, ἐποίησε νεύμα θηλοῦν κατὰ τὸ ἥμισυ χαριετισμὸν καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἐρώτησιν. Ἡ δὲ γυνὴ ἐξηκολούθησε:

— Ὁ γιατρός φέει μού 'γραψε. Εἰμαι μαλὲ κληρονόμος τῆς ἀξαδέρης μου.

Ἡ νέα ἐποίησε δευτέρον νεῦμα, ἀλλ' οὐχὶ πλέον νεῦμα χαριετισμοῦ. Τὸ χυδαῖον ἅμα καὶ ἐπιτεταγμένον, ἡ ξηρὰ φωνή, αἱ ἀλαζονικαὶ κινήσεις τῆς νεήλιδος, ἐφαίνοντο εἰς αὐτὴν ὀλίγον ἀρμόζοντα πρὸ τοῦ λεψάνου τοῦ μόλις ἀπεφωχραμένον τῆς γυναικὸς, ἥτις ἐγίνωσκε νὰ καθίσταται ἀγαπητὴ, τοῦλάχιστον εἰς τὴν ὁρμὴν ἥτις τὴν εἶχε παρασταθῇ κατὰ τὴν ἐπώδυνον τοῦ θανάτου ὥραν.

— Ὁμιλεῖτε σιγότερα, εἶπεν ἡ νέα θέτουσα τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν χειλέων της.

Ἡ κυρία Γρεναρδώνη ἐφάνη σφόδρα ἐκπλαγεῖσα ἐπὶ τῇ προτροπῇ ταύτῃ, ἀλλ' οὐδὲν εἶχε πλέον νὰ εἴπῃ, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ γινώσκωμεν ἐάν ἡσθάνθη τὴν χρεῖαν τοῦ «νὰ κρατήσῃ, ὡς λέγομεν, λογαριασμόν». Ἐξέβαλε τὸν πῖλόν της καὶ ἐφάνη ἱκανῶς ἄσχημος κόμη ὑπόφαιος, τὸ ἀπέθηκεν ἐπὶ τοῦ κομποῦ, ἐξέβαλε τὸ σάβλον της ὅπερ διπλώσασα ἀπέθηκεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν ἐκ μαροκινίου σάκκον της, καὶ ἐπεφάνη λαμπρῶς ἐνδεδυμένη φόρεμα ἐκ μέλανος μερινοῦ, καθαρότατον μὲν, ἀλλ' ἔχον τὴν ὄψιν ἐκείνην τὴν πρόστυχον, ἣν οἱ ἀχαρίστου χαρακτήρος ἄνθρωποι ἔχουσι τὴν χάριν νὰ μεταδίδωσι καὶ εἰς τὰ ἐνδύματά των, καίτοι καινουργῇ, ἅμα ἐνδυθέντες αὐτά.

— Δέ μου λές; ξέρεις ἂν εἶνε καὶ ἄλλοι κληρονόμοι; ὑπέλαθεν ἡ κυρία Γρεναρδώνη, ἀφ' οὗ πρῶτον διώρρωσε τὴν κόμην της πρὸ τοῦ κατόπτρου.

Ἡ διακόνισσα εἶχε πολλὴν ὀρεξιν νὰ μὴ ἀποκρίθῃ, ἀλλ' ὅμως ἐγείρασα τὴν κεφαλὴν εἶπεν ἡσύχως:

— Δὲν εἰζεύρω.

— Ὡς ὑπάρχει βέβαια διαθήκη; ἐξηκολούθησεν ἡ ἐπαρχιώτις ἐξαδέλφη.

— Δὲν εἰζεύρω.

Ἡ κυρία Γρεναρδώνη ἀπέβλεψε πρὸς αὐτὴν ἀπειλητικῶς, ἀλλὰ παρὲν τὸ πρόσωπόν της ἐγένετο ἱλαρόν.

— Ἀλήθεια, εἶπε, πραγματικῶς, δὲν ἔμπορεῖς νὰ το ξέρης... Ἐχαι τίποτα νὰ τσιμπήσῃ κανένας;

— Δὲν εἰζεύρω, ἀπεκρίθη καὶ ἐκ τρίτου ἡ νέα.

Καὶ παραχρῆμα ἡ κυρία Γρεναρδώνη κατέβη τὴν κλίμακα οὐδόλως ἀποβλέψασα ὀπισθὲν της. Ἡ διακόνισσα ἐκλείσε τὴν θύραν ἣν ἡ ἐξαδέλφη ἀφῆκεν ἀνοικτήν, κατέστειλε στεναγμὸν σκεπτομένη περὶ τῆς Μαρκέλλας, ἧς ἡ νεότης καὶ ἡ ἐρημία διήγειρον τὴν συμπάθειάν της, καὶ ἐπανέλαβε τὴν προσευχὴν της παρὰ τὸ φέρετρον.

Ὡς φαίνεται δέ, ὑπῆρχε τι καλὸν πρὸς βρῶσιν, διότι ἡ φίλη δὲν ἀνέβη ταχέως. Ἐν τινὶ ὑποθήκῃ τοῦ μαγευτικοῦ εὗρεν ἄρτον, ἐν τινὶ κυλίκῳ γλυκίσματα, ἐπὶ τινος δὲ σανίδος μικρὸν πύρανον μετὰ οἶνοπνεύματος καὶ ἐν τινὶ δοχείῳ καφέ ἀλεσμένον.

Οὕτω λοιπόν, ἐπιθυμοῦσα νὰ μὴ κατατρίβῃ τὰς ὥρας της εἰς ἀνωφελῆ ὀλιψὴν ἐπὶ τῷ αἵφνιδι θανάτῳ τῆς συγγενοῦς της, ἐπεδόθη μετ' ἀπληστίας εἰς τὴν ἀπόλαυσιν προχείρου προγεύματος.

Ἀλλὰ καὶ ἦν στιγμὴν ἐρρόφα ἠδονικώτατα τὴν τελευταίαν σταγόνα τὴν μέλαιναν ἐν τῷ πυθμένι τοῦ κυπέλλου, ἐκρούσθη θορυβωδῶς τὸ κω-

δώνιον τῆς κηκλιδωτῆς θύρας. Ἡ κυρία Γρεναρδώνη ἐλθοῦσα εἰς τὸ παράθυρον, εἶδεν εἰσερχόμενον εἰς τὸν κῆπον, ὥσπερ καὶ αὐτὴ, κύριόν τινα νέον ἔτι καὶ κυρίαν γηραιάν. Ἦσαν δὲ καλῶς ἐνδεδυμένοι καὶ ἐφαίνοντο ὅτι ἦσαν ξένοι, διότι παρετήρουν πανταχόθεν.

— Τεῖνε τοῦτοι 'δῶ πάλι; εἶπε καὶ ἑαυτὴν ἡ καλὴ ψυχὴ. Ὡς εἰν' ἐπαρχιώτες, πιστεψέ μου...

Καὶ λίαν φιλοφρόνως φερομένη, ἀλλὰ πιθανὸν καὶ νὰ ἐκνεῖτο ὑπὸ περιεργίας, ἐξῆλθε τῆς οἰκίας καὶ προύχωρσε βήματά τινα ἐν τῷ κήπῳ εἰς προὔπαντησιν τῶν ἐρχομένων.

— Τί ἀγαπᾶτε κυρία; ἡρώτησε μετὰ κομψότητος ἐμφανιούσης ἐπαρχιώτιδα ἔμπορον.

— Τὴν κυρίαν Βαρενών, εἶπεν ὁ ἀνὴρ.

— Ἐδῶ εἶνε, ἀποκρίνεται ἡ κυρία Γρεναρδώνη, μετὰ προφανοῦς δυσπιστίας καὶ ἄνευ τοῦ πρῶτου περιποιητικοῦ τρόπου της.

— Καὶ πῶς εἶνε ἡ φιλότατη Ἑρμίνη; ἡρώτησεν ἡ γηραιά.

Ἡ κυρία Γρεναρδώνη πρὸς αὐτὴν μὲν ἀπέβλεψε ἀπειλητικῶς, πρὸς δὲ τὸν κύριον, νέον ἔτι, ὅστις ἀνέμενε τὴν ἀπόκρισιν κρατῶν τὸν πῖλόν του καὶ ἔχον τὸν βραχίονα χαριέντως κεκαμμένον ὡς χοροδιδάσκαλος.

— Ἐπέθανε. Μπᾶς καὶ εἰσάστε καὶ τοῦ λόγου σας συγγενεῖς;

— Εἰμαι μικρὰ θεία της ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ πατρὸς της, ἡ κυρία Περμενῆ, — καὶ σῆς, κυρία, εἰμπορῶ νὰ σας ἐρωτήσω...

— Εἰμαι ἡ ἀξαδέλφη της ἀπὸ τὸ μέρος τῆς μητέρας της, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Γρεναρδώνη ξηρὰ ξηρὰ.

Αἱ δύο γυναῖκες ἀντήλλαξαν βλέμμα ὁμοιάζον πῶς εἰς τὴν σύγκρουσιν τοῦ πυρεθόλου ἐπὶ τῆς πυροβολοπέτρας. Ὁ κύριος ἐπανέθηκε τὸν πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, καὶ ἀνοίξας τὴν θύραν τῆς οἰκίας ὑπεχώρησεν, ἀφήσας τὴν μητέρα του νὰ διέλθῃ πρώτη. Ἀλλὰ πρὶν αὐτὴ διυνηθῇ νὰ διαβῇ τὸν οὐδὸν τῆς θύρας, ἡ ἐτέρα γυνὴ, καὶ νεωτέρα καὶ εὐκίνητοτέρα, εἶχεν ἤδη εἰσδύσῃ εἰς τὸν διάδρομον.

— Καλὲ κύτταξε! ἐπιθύρῃσεν ἡ γηραιά, εὐγένειαν ποῦ τὴν ἔχει!

Ἀλλ' οὐχ ἦττον εἰσῆλθε καὶ εὐρέθη ἐν τῷ ἐστιατορίῳ πρὸ τῶν λειψάνων τοῦ γεύματος.

— Βίθε πρὸ πολλοῦ ἐδῶ; ἡρώτησεν ἡ κυρία Περμενῆ.

— Ἐχω περίπου ἀπὸ μίαν ὥραν, ἀπεκρίθη ἡ ἐξαδέλφη μετὰ φωνῆς τραχείας.

Ἡ μήτηρ καὶ ὁ υἱὸς ἀντήλλαξαν βλέμμα δεινῆς ἀμνηχανίας.

— Ἄν ἐπροφθάναμεν ἐγκαίρως τὸν σιδηρόδρομον, θὰ ἦμεθα ἐδῶ 'ς τὰς ἑννέα τὸ πρωῒ, εἶπεν ἡ κυρία Περμενῆ.

— Πολλὲς φορές τὴν παθαίνει κανεὶς, ὑπέλα-

θεν ἡ κυρία Γρεναρδώνη, ἔχουσα προσηλωμένα ἐπ' αὐτῶν τὰ βλέμματα τῆς.

Οἱ νεήλιδες οὐδὲν εἶπον.

— Καὶ τίς τὴν ἐπεριτοίχθη, εἶπεν, ἔπειτα ἡ γηραιά.

— Ἀπάνω εἶνε μία, πῶς τὴ λένε, διακόνισσα, εἶπεν ἡ ἐπαρχιώτις ἐξαδέλφη.

— Ἄλλος κανεῖς;

— Ψυχὴ γεννητή.

— Ἀμ' ὁ ἱατρός πού μας ἔγραψε;

— Πιστεύω πῶς ὅθρη. Ἀκόμα δὲν τον εἶδαμε.

— Θὰ τον περιμένωμεν νὰ ἔλθῃ, εἶπεν ὁ κύριος Περμενῆ ἀποφασιστικῶς. Καθίστε μητέρα.

Ἡ γηραιά ἐκάθισε καὶ ὁ υἱὸς τῆς τὴν ἀπῆλλαξε τοῦ ἐπανωρορίου τῆς. Ἡ δὲ κυρία Γρεναρδώνη λαβοῦσα ἔδραν ἐκάθισεν ἀπέναντι αὐτῶν, καὶ οἱ τρεῖς δὲ ἀπέβλεψαν πρὸς ἀλλήλους μετὰ δυσπιστίας. Ἄλλ' αἰφνης ἡ ἄψις αὐτῶν ἐχαλαρώθη καὶ ὁ κύριος Περμενῆς εἶπεν:

— Ὑποθέτω ὅτι εἴμεθα οἱ μόνοι συγγενεῖς τῆς προσφιλοῦς μακαρίτιδος.

— Δὲν εἰξέρω, εἶπεν ἡ ἐκ τοῦ ἑτέρου κλάδου συγγενής, ἀλλὰ ποτές μου δὲν ἄκουσα νὰ λένε πῶς ἡ κυρία Βυρενοῦ εἶχε πολλοὺς συγγενεῖς...

— Καὶ διαθήκη ὑπάρχει;

— Ἡ διακόνισσα δὲν εἰμπόρεσε νὰ μὴν εἰπῇ. Τότε ἡ κυρία Περμενῆ ἐγείρασα τοὺς ὀφθαλμούς εἶπε:

— Μὲ εἶχον εἰπῇ περὶ μιᾶς προστατευομένης τῆς ἀνεψιᾶς μου, μετὰ τῆς ὑποίας συνέζη.

Ἡ κυρία Γρεναρδώνη προσήλωσε πρὸς τὴν γηραιάν βλέμμα ὁμοιάζον οὐχὶ πρὸς σφύραν φονεύσαν, ἀλλὰ πρὸς πρίονα ὅστις κατακόπτει.

— Εἶχε καὶ μίαν γραῖαν ὑπέρητριαν, μπιστεμένην, ἡ ὅποια τὴν ἐδόλυνεν ὑπὲρ τὰ τρία ἄντα ἔτη... Πῶ εἶνε τὴν;

Ἡ κυρία Γρεναρδώνη νεύσασα ὅτι οὐδεμίαν εἶχεν εἰδήσιν, ἠρώτησεν ἔπειτα μετὰ τρόπου ἐπιθετικῶς:

— Καὶ ποῖος σοῦ τα εἶπεν αὐτά;

Ἄλλ' ἡ κυρία Περμενῆ οὐδὲν ἀπεκρίθη· διότι πιθανῶς δὲν τὴ συνέφερε νὰ ὁμολογήσῃ πόθεν εἶχεν ἄρυσθ' ἡ πληροφορία ταύτα.

— Παρατηρήσατε τί πρᾶγμα εἶνε οἱ ὑπέρηται! Ὑπέλαβεν ὁ υἱὸς τῆς. Τοὺς κάμνεις χίλια καλὰ καὶ σ' ἀφίνουν μέσ' εἰς τὴ μέση ἴσα ἴσα εἰς τὰς ἀποφράδας ἡμέρας.

Ἡ κυρία Γρεναρδώνη δὲν εἶχε μὲν ἔννοιαν σαφὴ τοῦ τί ἐσήμαινον αἱ λέξεις ἀποφράδας ἡμέρας, ἀλλ' ἐνόησεν ὅμως ὅτι δὲν ἐλέχθησαν πρὸς ἐπαινον τῶν ὑπηρετῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐφάνη καὶ αὐτὴ συνομολογοῦσα τοῖς λεγομένοις.

— Καὶ οἱ ἔχοντες ὑποχρεώσεις; πῶς εἶνε τρυπωμένοι εἰς τοιαύτας δεινὰς περιστάσεις; Ὑπέλαβεν ὁ νέος, δὲν ἐκ τῆς ἐπιμαρμελημένης φράσεως

του, ἄλλῃ τις γυνὴ μάλλον ἀνεπτυγμένη τῆς ἐπαρχιώτιδος ἐξαδέλφης, ἤθελεν ὑπολάβῃ ὡς δικηγόρον. Ἡ νέα χάριν τῆς ὑποίας ἔκαμεν, ὡς φαίνεται, σημαντικὰς δαπάνας, πῶς εἶνε τώρα;

Ἡ κυρία Γρεναρδώνη ἀνυψώσασα τοὺς ὤμους ὑπέδειξεν ὅτι οὐδεμίαν περὶ τῆς νέας ἔχει γνῶσιν.

— Ἐν τούτοις, εἶπεν αἰφνης ἡ κυρία Περμενῆ, δὲν ἐπισκεπτόμεθα τὴν οἰκίαν;

Καὶ οἱ δύο ἑτεροὶ κληρονόμοι ἀνηγέρθησαν μετὰ σπουδῆς, δηλοῦντες διὰ τοῦτου ὅτι ὑπερήρεσκον εἰς αὐτοὺς ἡ πρότασις αὕτη. Καὶ ἐπεθύμει μὲν ἕκαστος νὰ διεξαγάγῃ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην μόνος, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀδύνατον, τὸ κάλλιστον πάντων ἦτο νὰ γίνῃ ἡ ἐπίσκεψις ἀπὸ κοινοῦ, ἵνα βεβαιωθῶσιν ὅτι ἐγένετο ἐν συνειδήσει.

Τὸ ἰσόγειον δὲν ἀπῆρθε λεπτομερεῖς ἐρεύνας, διότι οὐδέποτε ἠκούσθη μέχρι τοῦδε ὅτι ἀνευρέθη ποτὲ διαθήκη ἐντός χύτρας ἢ τιμαλφῇ πράγματα κεκρυμμένα ὑπὸ πλάκα τινὰ τοῦ μαγειρείου. Τὸ πρῶτον τῶν τοιαύτων ἔχουσι κυρίως τὰ ὑπόγεια καὶ οἱ κῆποι. Ἄλλως τε οὐδὲν ἐδείκνυν ὅτι ἡ κυρία Ἑρμίνη, ἡ οὐδέποτε προσδοκῶσα αἰφνιδίον θάνατον, ἤθελε ποτε περιέλθῃ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κρύψῃ τὰ κοσμήματα αὐτῆς καὶ τὰ ἀργυρὰ σκεύη.

Ἡ μικρὰ αἴθουσα ἔμενεν ἀτάραχος, κεκλεισμένη διὰ τοῦ κλειδίου, καὶ τοὶ ἡ κυρία Περμενῆ ὤθησε τὴν θύραν ἐλαφρῶς διὰ τοῦ ὤμου τῆς, ἵνα βεβαιωθῇ ὅτι ὄντως ἦτο κλειστή, καὶ νὰ μὴ ἐπιμένωσι μάτην στρέφοντες τὴν λαβὴν τῆς θύρας.

Ὅχι, τὸ κλειθρον πιστότατα ἐξεπλήρωσε τὴν ἀποστολὴν του, καὶ οἱ τρεῖς συγκληρονόμοι ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποβλέψωσι πρὸς ἀλλήλους—καὶ τί ἄλλο εἶχον νὰ πράξωσι;—ἀπεφάσισαν δὲ νὰ ἀναβῶσιν εἰς τὸν ἐπάνω ὄροφον.

— Ἐδῶ εἶνε ἡ πόρτα τῆς κάμαρας τῆς, εἶπεν ἡ κυρία Γρεναρδώνη δεικνύουσα τὸ δωμάτιον ἐν ᾧ ἔκειτο ἡ νεκρά. Ἦνέ φυλάγει ἡ διακόνισσα.

Μὴν ἐμβῆτε μητέρα, εἶπεν ὁ κύριος Περμενῆς, τὰ τοιαῦτα λυπηρὰ θεάματα σὰς συγκινοῦν καὶ σὰς ταράσσουν... Ἡ ἡθικὴ Ὀλβία εἶνε φόρος τὸν ὁποῖον πληρώνει ἡ φύσις ὅταν τις στερῇται τοὺς οικείους του· μὴ λοιπόν, θέλετε νὰ προσθέσετε καὶ τὸν νευρικὸν κλονισμόν τὸν ὁποῖον ὀκιάθετε, ὅταν ἰδῇτε τὸ προσφιλέστατον λείψανον...

Ἡ κυρία Περμενῆ ἔθηκε τὸ μαντήλιόν της πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἀπειμακύνθη ἀπὸ τοῦ νεκρικοῦ θαλάμου. Ἡ τριὰς διηυδύνθη πρὸς ἄλλην τινὰ θύραν, τὴν τοῦ κομμωτηρίου, ὅπου ἦτο δωμάτιον εὐάρεστον καὶ χαριέστατον, ἔχον παράθυρον πρὸς τοὺς κήπους.

Τὰ κλειδιά ἦσαν ἐπὶ τῶν ἱματιοθηκῶν. Ἀνὰ

ἔρσα αὐτὰ εἶδον τὰ ἐνδύματα τῆς κυρίας Ἑρμίνης ἐν ἄκρῃ τάξει· μόνον δὲ ἐκείνα ἄτινα ἐφάρει τὴν ὑστάτην τοῦ βίου της ἡμέραν, ἐκείντο χαμαὶ κατεσπλιωμένα καὶ συμπεπιεσμένα, ὅπου ἰδοῦσα ἡ ἐπαρχιώτις ἐξαδέλφη ὕψωσε τοὺς ὤμους.

Ἐπὶ τοῦ μεσαναβάθρου τῆς κλίσμακος τρίτη τις θύρα εἶχε διαφύγῃ τὰς ἐρεῦνας τῶν κληρονόμων. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐστρέφοντο πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, ἡ θύρα ἀνοίγει διαχέουσα κίμα φωτός εἰς τὴν σκοτεινὴν κλίσμακα, καὶ ἐπεφάνη ἡ Μαρκέλλα ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ.

Ὑψηλὴ καὶ λεπτή, τὴν κόμην ἔχουσα κακῶς διαρθρωμένην, φοροῦσα τὴν νυκτερινὴν ἐκ λευκῆς φλανέλλας ἐσθίτα, μέχρι τῶν ποδῶν της κατεργασμένην, ὁμοιάζε πρὸς οὐρανίαν ὀπτασίαν. Ἰδόντες αὐτὴν οἱ τρεῖς παρῆσαντο ὑπεχώρησαν μετ' ἐκπλήξεως ἅμα καὶ τρόμου.

— Τρομάρα μου! ἀνεφώνησεν ἡ ἐξαδέλφη πρῶτη συνελθοῦσα ἐκ τοῦ τριβίου...

Ἡ Μαρκέλλα παρῆρθε αὐτοὺς μετὰ βλέμματος κατεκτονημένου καὶ τεταραγμένου.

Ὅτε ἡ διακόνισσα διὰ λόγων καλῶν καὶ προτροπῶν συμπληρωτικῶν κατήρθησε νὰ τὴν καταπείσῃ νὰ κατακλιθῇ περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς πρωῒας, τὸ παιδίον εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, κατεκλιθὼν εὐπειθῶς καὶ κατελήρθη ὑπὸ ὕπνου βαθυτάτου, ὅστις ἐπ' ὀλίγας τοῦλάχιστον ὥρας ἐπῆλλαξεν αὐτὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς λυπηρᾶς αὐτοῦ καταστάσεως.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ διακόνισσα ἀναζητήσασα εὗρε δύο γείτονες, οἵτινες ἀνέλαβον νὰ δηλώσωσι τὴν ἀποβίωσιν. Ὁ ἱατρός, οὗ ἡ ἀπουσία παρῆταιντο πέρα τοῦ δέοντος, δὲν θὰ ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ ὅπως δήποτε, καὶ αὐτὸς πλέον θὰ ἀπεφάσιζε περὶ τῶν παρατετέρω.

Ὁ ὀρόφος οὗτος τῶν βημάτων καὶ τῶν φωνῶν τῶν κληρονόμων ἀφύπνισε τὴν κορασίδα, ἐν τῇ μεταξὺ ὄνειρου εὐαρέστου: ἦτο θέρος καὶ ἡ Τριανταφυλλιά εἶχεν ἐπανέλθῃ, ἡ δὲ κυρία Ἑρμίνη μειδιῶσα ἐκάθητο βαναπαυτικώτατα ἐν τῇ μέσῃ τῆς χλόης, σκιαζομένη ὑπὸ πλατυτάτου ἀχυρίνου σκιαδίου. Ὁ Ἰούλιος καὶ ὁ Ροβέρτος συνῆλθον μετὰ τοῦ μεγάλου κυνός, ὅστις ἐπῆδα ἄλματα γιγαντιαία, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Μαρκέλλα παρῆρθε αὐτοὺς ἐμειδία, ἐστηρίγμένη ἐν τῇ συνηθείᾳ θέσει τῆς ἐπὶ τῆς καθέδρας τῆς φίλης τῆς... αὕτη ἦτο ἡ ἀγαπητὴ αὐτῆς θέσις, καὶ ἡ καταφυγὴ ἐν τῇ εὐτυχίᾳ της, καὶ ἐπὶ μάλλον ὅποτε τις ἐπέπληττεν αὐτήν, διότι τότε ὁ ἄσπασμος παρηγοροῦτο ἐγγύτατα τὴν ἐπίπληξιν...

Ὁ πάταγος τῶν τριῶν ζευγῶν τῶν σανδαλίων ἐπὶ τοῦ ἡχηροῦ μεσαναβάθρου, ἐφάνη ἐν τῇ ὕπνῳ τῆς Μαρκέλλας ὡς συνεχεῖς βρονταί, καὶ ἡ φαντασία της μετέβη αἰφνης ἀνευ διαμέσου τινός εἰς

τὴν ἀνάμνησιν τῆς θυελλώδους νυκτός, καθ' ἣν ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ἐρρηξε κραυγὴν τρόμου καὶ ἐπῆδησεν ἀπὸ τῆς κλίνης πρὶν εἶτι καλῶς ἀποσείσῃ τὸν ὕπνον...

— Ὁρμισμένοι! ἐπανελάβην ἡ ἐξαδέλφη σταυροκοπομένη καὶ προχωροῦσα μετὰ τόλμης.

Ἡ λευκὴ ὀπτασία ὑπεχώρησε μέχρι τῶν ποδῶν τῆς κλίνης της, οἱ δὲ κληρονόμοι ἀναθαρρήσαντες εἰσέδυσαν εἰς τὸ δωμάτιον.

— Τί εὐμορφα πού εἰν' ἐδῶ, εἶπεν ὁ κύριος Περμενῆς, ἐξάγων διόπτρον ὅπου λίαν μετριοφρῶνως ἔμενε τέως ἀφανές. Παρῆρθε δι' αὐτοῦ τὴν κορωνίδα καὶ τὰ ἐκ λευκοῦ καλικοῦ παραπτάσματα, ἔπειτα δὲ ἀνεπαισθητῶς διηύθυνεν αὐτὸ πρὸς τὴν κορασίδα, ἥτις μετὰ φρίκης παρῆρθε ἐκ διαδοχῆς τὰ τρία ἐκείνα ἄγνωστα ὄντα τὰ καταπατοῦντα τὸ ἱερόν αὐτῆς ἔσθλον.

— Ποιὰ εἶσαι, παιδί μου; ἠρώτησεν ἡ κυρία Περμενῆ μετὰ σοβαρότητος ἅμα καὶ προσηναίως.

— Ἡ Μαρκέλλα Μονφόρτ, εἶπεν ἡ κορασίς ἀπωθοῦσα τὴν κόμην της ὅπως δὲ τῶν ὤτων.

— Αὕτη εἶνε, εἶπεν ἡ γηραιά ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν υἱὸν της, ὅστις κλείσας τὸ διόπτρον τοῦ ἑλαβε στάσιν ἐπιφυλακτικὴν.

— Ποιὰ εἶνε; ἠρώτησεν ἡ κυρία Γρεναρδώνη διὰ τῆς ξηρᾶς αὐτῆς φωνῆς.

— Ἡ προστατευομένη τῆς μακαρίτιδος, εἶπεν ὁ κύριος Περμενῆς ἐμπιστευτικῶς πῶς.

Ἡ ἐξαδέλφη ἀκούσασα τὸν λόγον τοῦτον, ἐξεσφενδόνησε κατὰ τῆς Μαρκέλλας βλέμμα καταπληκτικόν, ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ κορασίς φύσει αἰδήμων, εἶχε τοὺς ὀφθαλμούς προσηλωμένους κατὰ γῆς.

— Αὕτη θὰ εἰξέρῃ ἕνα σωρὸν πράγματα, εἶπεν ἡ κυρία Περμενῆ, θέλουσα νὰ προκαλέσῃ ἐρωτήσεις καὶ «νὰ πάρῃ λόγια».

Ἡ δὲ ἀντίπαλος αὐτῆς ἀπέβλεψε πρὸς αὐτὴν σχεδὸν εὐγνωμόνως, διὰ τοῦ βλέμματος ὑποδηλοῦσα: δὲν τὴν ἐρωτώμεν;

Καὶ ἄληθῶς ἤρξατο ἡ ἀνάκρισις: Ἡ Μαρκέλλα ἵσταμένη ἐπὶ ὀρθίᾳ, γυμνόπους ἐπὶ τοῦ τάπητος, ἐστηρίγμένη ἐπὶ τῆς κλίνης, φρίττασα ὑπὸ τῆς τοῦ ψυχροῦ καὶ τῆς αἰδοῦς, ἀπεκρίθη ὅσον ἡδύνατο ἀκριβέστερον, νοοῦσα σαφέστατα διατί οἱ ἐπαχθεῖς ἐκείνοι ἄνθρωποι ἀνηρεύουν μέχρι τῶν ἀδύτων τῶν ἱερωτάτων αὐτῆς ἀναμνήσεων.

Τί ἔτρωγον ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς κυρίας Ἑρμίνης; Πόσον μισθὸν ἐλάμβανεν ἡ Τριανταφυλλιά; Ἐσύχναζον πολλοὶ ἄνθρωποι; Ἡ κυρία Ἑρμίνη ἐτόκισε τὰ χρήματά της; Εἶχε πολὺ ἀσθημικόν; Ἐπλήρωνε ταπικῶς τὰ χρέη της; Εἶχε διδασκάλους διὰ τὴν Μαρκέλλαν; Εἶχεν εἰς αὐτὴν ὑποσχεθῇ περὶ ἀποκαταστάσεώς της; Εἶχε δώσῃ εἰς αὐτὴν πολλὰ δῶρά;

— Μάλιστα, ὅχι, δὲν εἰξεύρω...

Τὰς τρεῖς ταύτας μόνον ἀποκρίσεις ἐγίνωσκεν ἡ δύστηνος μικρὰ μάρτυς, καὶ ὅσον ἡδύνατο ἀκριβέστερον ἐφηρμόζεν αὐτάς, οὐδόλως γινώσκουσα ἐὰν καλῶς ἐπραττεν ἢ κακῶς, ἀποκρινομένη. Πάντα δὲ τὰ τῆς λεπτότητος τῶν τρόπων αἰσθήματα τὰ τε φυσικὰ καὶ τὰ ὑπὸ τῆς ἀγωγῆς ἀναπτυχθέντα, τὰ αἰσθήματα, λέγω, ταῦτα συμπιεζόμενα, συντριβόμενα, ἡττώμενα, μονονουχί ἐκράνυζον ἐκ τῶν μυχιατικῶν τῆς καρδίας τῆς, αἰτοῦντα χάριν.

Οἱ ἄθλοιοι ὀφθαλμοὶ τῆς κορασίδος οὐχὶ πλέον κάτω νεύοντες ὑπὸ αἰδοῦς, ἀλλὰ προσηλωμένοι ἐπὶ τῶν δημίων τῆς, καὶ ἐπικαλούμενοι τὴν βοήθειαν τῆς ψυχῆς αὐτῶν τούτων τῶν δημίων, ἐξέπραζον σαφέστατα τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὴν ἀδερμονίαν τῆς τρυφερᾶς ταύτης καρδίας, τῆς ἐπεικοῦς ταύτης ψυχῆς, ἐναντίον τῆς σκαιοῦς καὶ τῆς ἀγροικίας τῶν οὐτιδανῶν καὶ ἀνελευθέρων ἐκείνων πλασμάτων.

— Καὶ ὁ συμβολαιογράφος; ὑπέλαβεν ὁ κύριος Περμενῆς ἐπιτηδεύων ἀναζητῶν πληροφορίας καὶ ἀναλαμβάνων τὸ διοπτρὸν τοῦ, ὁ συμβολαιογράφος ἤλθε καμμίαν φορὰν ἐδῶ;

— Δὲν εἰξέυρω τί μ' ἐρωτᾶτε, ἀπεκρίθη ἡ Μαρκέλλα σχηματιζομένη ὡς ὅταν τις ἐτοιμάζεται νὰ τρέξῃ καὶ νὰ φύγῃ.

— Ἀρ' ἡ διαθήκη τῆς; ἔρεῖς ἂν ἔκανε τὴ διαθήκη τῆς, ἡρώτησεν ἡ ἐξαδέλφη διὰ τῆς κνυζώσης φωνῆς τῆς. Δὲν μ'πορεῖ, κἀπου θὰ εἶνε ἡ διαθήκη...

— Κύριοι κληρονόμοι, ἡκούσθη ὅπισθεν αὐτῶν ἡ φωνὴ τῆς διακονίσσης, ὡς ζητοῦν νὰ σας ἐρωτήσουν διὰ τὴν κηδεῖαν.

Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἐστράφησαν εὐθύς, ἡ δὲ Μαρκέλλα ἀπαλαχθεῖσα τῶν βλεμμάτων αὐτῶν, ἀνέπνευσε μετὰ πλείονος ἐλευθερίας.

— Ἐ! ποῦ πῆγε; ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Γρεναρδῶν.

Ἡ διακονίσσα ἐγένετο ἄφαντος, καὶ ἡ θύρα τῆς κυρίας Ἑρμίνης ἐρημητικῶς κλεισθεῖσα ἐπληροφόρησεν αὐτοὺς ὅτι ἡ διακονίσσα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέαν τῆς.

Κατεπτοημένοι καὶ ὑποβλέποντες ἀλλήλους κατέβησαν εἰς τὸ ἐστιατόριον, ἐνθα εὗρον τοὺς ἐργολάβους τῶν κηδεῖων.

Ἀπομείναισα ἡ Μαρκέλλα μόνη ἐσπευσε νὰ ἐνδύθῃ. Ἀλλ' αἱ χεῖρές τῆς ἔτρεμον ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ ἐν ᾧ προσεπάθει νὰ δέσῃ τὰ κορδόνια καὶ νὰ εὕρῃ τὰ κομβία. Ἐσπευσε νὰ ἐνδύθῃ ὅσον τάχιστα, ἵνα δυνήθῃ νὰ ἐξέλθῃ... καὶ ποῦ νὰ ὑπάγῃ; Οὐδ' αὐτὴ ἐγίνωσκε. Ἀλλ' ἵνα ἀποφύγῃ τὰ βλέμματα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἵτινες τοσοῦτον ἀσπλάγχυνος τὴν εἶχον ἀνακρίνει, ἀσμένως θὰ συγκατένευε νὰ ὑπάγῃ ὅπου δῆποτε.

Οἱ ἱατροὶ ἰδοὺ τὸ μόνον καταφύγιόν τῆς! Ἀλλὰ ποῦ ἦτο ὁ ἱατρός; Διὰ τί δὲν ἦλθε; Δὲν ἡδύνατο νὰ ἀμφιβάλλῃ ὅτι ὁ ἐξαίρετος οὗτος ἀνὴρ τρέχων ἀπὸ ἀσθενοῦς εἰς ἀσθενή, ἐπανελθὼν οὐ καθεὶ περὶ τὴν τετάρτην ὥραν, ἡγέρθη τῆς κλίνης τὴν πέμπτην ὥραν χάριν παιδίου τινος δεινῶς πάσχοντος ὑπὸ νόσου τοῦ λαίμου, καὶ ὅτι ἐκεῖθεν, προσκληθεὶς ἀλλοῦ, ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀκρᾷ τῆς πόλεως, ἔτρωγεν ἤδη ἐν τινὶ ἐστιατορίῳ, ἀπὸ τῆς χθὲς ἀπομείνας νῆστις... Ἡμέραι τινὲς τῶν ἱατρῶν ὁμοιάζουσι πολὺ πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς μάχης, καὶ ἡν ὁ ἀρχιστράτηγος ὀφείλει νὰ γινώσκῃ νὰ διανυκτερεύῃ ἀγρυπνῶν ἐπὶ τοῦ τόπου ἐνθα μέλλει νὰ συγκροτηθῇ ἡ μάχη.

ΚΗ'

Οἱ ἐργολάβοι τῶν κηδεῖων ἀπεχώρησαν ἄνευ τινὸς ὀρισμένης ἀποφάσεως. Ὁ νεκροσκόπος ἐλθὼν ἐξεπλήρωσε τὸ λυπηρὸν αὐτοῦ καθήκον, ὁ δὲ κ. Περμενῆς, σκεφθεὶς αἰφνης τίς οἶδε τί, ἔδραμε κατοπιν τοῦ μετὰ ταχύτητος καὶ εὐστροφίας, ὁποῖαν οὐδεὶς ποτε θὰ ὑπόπτειε βλέπων τὴν ἄκραν πολυσαρκίαν τοῦ.

Ἐξεπῆδησεν εἰς τὸ διερχόμενον λεωφορεῖον, ὅπου τον ἐκῆμισεν εἰς τὸ κέντρον τῶν Παρισίων, κατατρυχόμενον ὑπὸ σφοδρῆς ἀγωνίας καὶ ἀβεβαιότητος.

Ἡ δὲ Μαρκέλλα ἐνδεδυμένη ἤδη, εἶδεν αὐτὸν ἐξερχόμενον κεκρυμμένη ὀπίσω τῶν παραπετασμάτων δὲν ἡδυνήθη δὲ νὰ καταστειλῇ κίνημα εὐαρεσκείας, βλέπουσα τὴν σκάν ἐκείνην, ἣν ἅμα ἰδοῦσα καὶ ἐμίσησεν, ἐξαφανιζομένην ὅπισθεν τῆς κιγκλιδωτῆς πύλης. Ἀνοίξασα ἔπειτα ἡμέρα τὴν θύραν τοῦ δωματίου τῆς, ἡκοῦσθη μετὰ προσηχῆς, καὶ ἡκούσε τὰς δύο γυναῖκας συνδιαλεγόμενας ταπεινῇ τῇ φωνῇ καὶ μετὰ πολλῆς φιλίας· διότι, κατορθώσασθαι τέλος νὰ εὕρωσι τὸ κλειδίον τῆς μικρᾶς αἰθούσης, κατεγίνοντο κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ἀνερευνώσαι λεπτομερῶς τὸ περιεχόμενον τῶν ἐν αὐτῇ μικρῶν ἐπιπλυν. Μικρὰ τις καὶ κομψοτάτη σκευοθήκη ἐκ παλαιῶ ἀνακαρδίου ξύλου μετὰ χαλκίων κοσμημάτων «ἐγίνεν ἄνω κάτω» πρὸς ἀνακάλυψιν κρυπτῶν συρταρίων, ἀλλὰ τοιαῦτα δὲν ἀνεκαλύφθησαν· πόσον δεξιώτατοι ἦσαν οἱ παλαιότεροι ἐβενούργοι περὶ τὴν ἐφεύρεσιν «κρυφίωνων»! Ἦν ἔδοξεν ἀκόμησάν διὰ τῶν ἀπλήστων βλεμμάτων, τὴν ἡκοῦσθησαν, τὴν ἔσεισαν τοσοῦτον, ὥστε τὰ ἐπ' αὐτῆς κάτοπτρα ἤχρησαν· τότε δὲ αἱ δύο γυναῖκες ἔκριναν ἔργον φρονήσεως νὰ μὴ παρατείνωσιν ἐπὶ πλέον τὰς ἐρεῦνας τῶν, αἵτινες ἀναντιρρήτως θὰ ἐπέφερον βλάβην εἰς τὴν στερεότητα τοῦ κομποῦ τοῦτου ἐπιπλυν.

Τὰ παντοῖα ἔγραψα ἐταξινόμηθησαν καὶ κατεγράφησαν, ἀλλ' οὐδαμῶς ἐφαίνετο ἡ περιλάλητος διαθήκη, ἡ αἰτία τῶν τοσοῦτων ἐρευνῶν.

Ἡ Μαρκέλλα ἐξῆλθε τοῦ δωματίου τῆς προσέχουσα νὰ μὴ θορυβήσῃ τοσαύτας δὲ προσφύλαξεις ἔλαβεν, ὡς ἐὰν ἐμελλε νὰ διαπράξῃ τι ἐγκλημα. Ἐστρεψε τὴν λαβὴν τοῦ δωματίου τῆς κυρίας Ἑρμίνης... Εὐρεθεῖσα πλησίον τοῦ οἰκείου τοῦτου ὑποκειμένου, ὅπου τοσαύτας ἐθώπευσεν ἀκούουσα ὑστάτην τινὰ παραγγελίαν, δεχομένη ὑστατὸν τι μειδιάμα, ἡσθάνθη τὴν καρδίαν τῆς ἐξογκουμένην, αἱ τῶν δακρύων τῆς πηγαὶ διεσπάρησαν, καὶ ἡσθάνθη τὰς παρειάς τῆς κατατρυχωμένας ὑπὸ δακρύων θερμῶν καὶ εὐεργετικῶν.

Εἰσελθοῦσα ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν κλίνην, ἐφ' ἧς ἡ νεκρὰ ὑπνωπτεν ἐν εἰρήνῃ τὸν ὑστατον αὐτῆς ὕπνον. Ἡ νόσος δὲν ἔλαβε τὸν καιρὸν νὰ παραμορφώσῃ τοὺς χαρακτῆρας τῆς, διετηρεῖτο ἔτι τὸ συνήθως ἡρεμον αὐτῆς ἦθος σχεδὸν μειδιῶν μόνον δὲ οἱ κλειστοὶ ὀφθαλμοὶ καὶ ἡ βὴν ἡ συνεσφιγμένη, ἀνῆγγελλον τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ θανάτου. Ἡ διακονίσσα ἡγείρε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸ βλέμμα τῆς προσελκυσε τὸ βλέμμα τῆς Μαρκέλλας, ἥτις στηριχθεῖσα ἐπὶ τοῦ στόλου τῆς κλίνης συνῆψε τὰς χεῖρας τῆς καὶ εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ:

— Ὡ καλὴ μου κυρία Ἑρμίνη, ὡ εὐεργέτριά μου, ποῦ ποτὲ δὲν μου εἶπες ἕνα μικρὸν λόγον καὶ ποτὲ δὲν μ' ἐπέπληξες ἄδικα καὶ μὲ περιέβαλες ὅταν ἐγὼ δὲν εἶχα πλέον κανένα εἰς τὸν κόσμον... Ὁ Θεὸς νὰ σε ἀνταμείψῃ δι' ὅσα μοῦ ἔκαμες, καὶ νὰ σε κατατάξῃ ἐν τῇ χορῇ τῶν δικαίων... καλὴ μου κυρία Ἑρμίνη, ὁ Θεὸς νὰ σε ἀναυπάσῃ, ἔχ! πόσον σὲ ἡγάπων!

Καὶ τὰ δάκρυα ἔρρεον ἀπὸ τῶν παρειῶν ἐπὶ τῶν συνηνωμένων χειρῶν τῆς καὶ οὐδὲ διεννοεῖτο καὶ νὰ τα σπογγίσῃ. Ἡ δὲ διακονίσσα, ἥτις ἐξηκολοῦθαι παρατηροῦσα αὐτήν, ἡσθάνθη αἰφνης τοὺς ἰδίους αὐτῆς ὀφθαλμοὺς πληρουμένους δακρύων. Οἱ δάκτυλοι τῆς ἐξηκολοῦθησαν μετροῦντες τοὺς κόκκους τοῦ κομβολογίου, τὰ χεῖλη τῆς φιθυρίζοντα προσευχάς, ἀλλ' ἡ ψυχὴ τῆς ἔπατο ἤδη μετὰ τῆς ψυχῆς τῆς ὀρφανῆς πρὸς τὸ ἐξαίρετον πλάσμα, ὅπου τοσοῦτον ἐγίνωσκε νὰ γίνηται ἀγαπητόν, καὶ οὕτως ὁ θάνατος ἐνεποίει θλίψιν τοσοῦτον εὐλακρινὴ καὶ ἀφιλοκερδή.

«Κυρία Ἑρμίνη, ἐξηκολοῦθησεν ἡ Μαρκέλλα διὰ τῆς αὐτῆς ταπεινῆς καὶ βραδείας φωνῆς, τώρα πλέον κανένα δὲν ἔχω, εἰμαι περισσότερον ὀρφανὴ παρ' ὅσον ὅταν ἦλθα ἐδῶ... Πάρε με μαζί σου, νὰ μὲς θάψουν μαζί νὰ εἰμαι κοντά σου καὶ εἰς τὸν τάφον, ὅπως δὲν ἔλειπα ποτὲ ἀπὸ κοντά σου ὅταν ἐζῆς. Ἀχ! κυρία Ἑρμίνη μου...»

Καὶ οὕτω ὀρθνοῦσα προσῆλθε κατὰ μικρὸν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς κλίνης, καὶ αἰφνης ἔκλινε τὰ γόνατα κρύπτουσα τὸ πρόσωπόν τῆς εἰς τὰς σινδῶνας, ὡς τὴν προτερεῖαν...

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν φωνὴ ἀρρενωπὴ ἡκούσθη

κάτωθεν ἐν τῇ διαδρομῇ, προφέρουσα μετὰ ἐνθουσιασμοῦ σωφρόνως χαλινάγουμένου:

— Ἐρχομαι ἀπὸ τοῦ συμβολαιογράφου, καὶ διαθήκη δὲν ὑπάρχει!

Ἡ Μαρκέλλα ἡγέρθη ἀποτόμως, διότι τί τῇ ἐμελλεν εἶτε ὑπῆρχε διαθήκη εἶτε μὴ; Τὸ μόνον φρικῶδες ὅπερ ἡσθάνετο, ἦτο ἡ φωνὴ τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ταραττοντος τὴν πένθμον αὐτῆς ἑκστασιν. Ἡγέρθη δὲ νὰ κλείσῃ τὴν θύραν, ὅτε ἡκούσε βήματα ἐν τῇ κλίμακῃ. Ἐλκουσα πρὸς ἑαυτὴν τὴν λαβὴν τῆς θύρας, τὴν φίλην τῆς, ἔκλεισε τὴν προσφιλεῖ νεκρὰν τῆς μετὰ τῆς διακονίσσης, ἵνα μὴ ἡ φωνὴ καὶ τὰ βεβήλα βλέμματα τῶν ξένων τούτων βεβηλώσωσιν αὐτήν.

— Δεσποινίς; εἶπεν πρὸς αὐτήν ὁ κ. Περμενῆς, περνᾶτε παρακαλῶ ἀπ' ἐδῶ;

Ἡ Μαρκέλλα ὑπήκουσε, καὶ προπορευομένου μὲν τοῦ κ. Περμενῆ, ἐπομένων δὲ τῶν δύο γυναικῶν, ἦλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς, τὸ χαριέστατον ἐκεῖνο παιδικὸν δωμάτιον μετὰ τῶν ἐκ καλικοῦτου παραπετασμάτων, τὸ ὁμοιάζον πρὸς κομψὸν σκεῦος μόρρινον. Ἡ Μαρκέλλα ἡσθάνθη ἑαυτὴν ὡς συλληφθεῖσαν ἐντὸς τῶν ὀδόντων πιεστηρίου.

— Δεσποινίς, ἔρχομαι ἀπὸ τοῦ συμβολαιογράφου, εἶπεν ὁ κ. Περμενῆς, προσπαθῶν νὰ καταστήσῃ πατρικὴν τὴν σοβαρὰν φωνὴν τοῦ. Μ' εἶπε δὲ ὅτι ἡ συγγενὴς μὲς ἐπανειλημμένως ἐξέφρασεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν τῆς... Εἰξεύρετε τί σημαίνει τοῦτο;

— Μάλιστα, κύριε, σημαίνει ὅτι ἡδεῖε νὰ κάμῃ τὴν διαθήκην τῆς, ἀπεκρίθη ἡ Μαρκέλλα παρατηροῦσα αὐτὸν μετ' ὀφθαλμῶν, ἐν οἷς ἡ δυσπιστία ἐλάμβανεν ἡδὴ χροῖαν ὀργῆς λαθραίας.

— Βλέπω ὅτι ἡ συγγενὴς μου ἐφρόντισε νὰ σας ἐκπαιδεύσῃ καλῶς, ὑπέλαβεν ὁ κ. Περμενῆς προσπαθῶν νὰ μειδιάσῃ. Λοιπόν, ὁ συμβολαιογράφος μ' εἶπεν ὅτι ἡ δεσποινὶς Βωρενῶν πάντοτε ἀνέβαλλε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς τοῦτου, καὶ ὅτι ποτὲ δὲν το ἐξέτελεσεν. Ἐχίτε γινώσκοντες ἐὰν ὑπάρχουν τίποτε ἄλλα ἔγγραφα ἀποδεικνύοντα τὸ ἐναντίον;

— Κύριε, δὲν ἔχω γινῶσιν κανενὸς τοιούτου ἔγγραφου, ἀπεκρίθη ἡ Μαρκέλλα.

— Ἡ δεσποινὶς Βωρενῶν δὲν σας ὤμλησέ ποτε, λόγῳ χάριν, ὅτι εἶχε σκοπὸν νὰ σας κληροδοτήσῃ κάτι τι;

— Ποτέ! ἀπεκρίθη ἡ Μαρκέλλα, ἥς τὸ ἐντιμὸν πρόσωπον ἐγένετο πορφυροῦν.

Οἱ κληρονόμοι ἀντῆλλαξαν βλέμμα, ὅπερ ἡ κυρία Γρεναρδῶν συνώδευσε καὶ διὰ κινήσεως προδήλως ἐμφανινοῦσης εὐαρέσκειας. Ἀλλ' αὐτὴ ἦτο ὃν ἀνάγκη.

— Τότε λοιπόν, κόρη μου, ὑπολαβοῦσα εἶπεν ἡ κυρία Περμενῆ, εἰπέ μὲς ποῖοι εἶνε οἱ συγγενεῖς σου, διὰ νὰ... σὲ στείλωμεν.

— Δὲν ἔχω συγγενεῖς, ἀπεκρίθη ἡ νεάνις.

Καὶ τὸ ἀξιάραστον αὐτῆς πρόσωπον ἐγένετο αἰφνης αὐστηρόν. Ἐν τῇ ὀδυνηρᾷ ταύτῃ ὥρᾳ, τῇ σκληροτέρᾳ καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου τῆς προστάτιδος τῆς, ἀπέβαλεν ἡ κοραεὶς πᾶν τὸ παιδικόν, ἐγένετο νεάνις, κυρία Μονφόρτ — ἡ μικρὰ Μαρκέλλα ἐπέταξεν εἰς τὸν ἄλλον κόσμον μετὰ τῆς εὐμενοῦς ψυχῆς τῆς Ἑρμίνης.

— Δὲν ἔχεις συγγενεῖς; Τότε λοιπόν, θὰ ἦσουν.

— Ὁχι, κυρία, ἐγὼ εἶχα καλὴν ἡ μητέρα μου ἀπέθανε, τὸν πατέρα μου δὲν εἰμπούρεσα νὰ τον εὕρω· εἶχεν ἀναχωρήσῃ εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ πλέον δὲν τον ἐξαναεῖδα.

Μετὰ πάσης βραδυπλοΐας καὶ πικρίας ἡ Μαρκέλλα ἀνεμνήσθη τῶν λυπηρῶν τούτων ἀναμνήσεων τοῦ βίου τῆς! Ἀλλ' ὅμως ἠσθάνετο ποιᾶν τινα εἰρωνικὴν εὐαρέσκειαν, βεβαιούσα τοὺς ἀνθρώπους τούτους ὅτι ἦτο μόνη, ὅπως μόνη, ἐπὶ τῆς γῆς.

— Μὰ τότενες λοιπόν, κορίτσι μου, εἶπεν ἡ κυρία Γρεναρδώνη, ἡ ἀξαδέρφη μου θὰ ἔκανε καλλίτερα νὰ σου δώσῃ ἀναδροφὴν νὰ ταιριάξῃ μὲ τὴν κατὰστάσιν σου καὶ ὅχι νὰ σε ἀναδρέψῃ σὺν νεύσῳ καμμιᾷ πριντσιποπούλα.

Ἡ κυρία Περμενὴ διὰ νεύματος ἀξιοπρεπεστάτου ὑπέδειξεν εἰς τὴν κυρίαν Γρεναρδώνη τὸ ἄτοπον τῆς ἐκφράσεώς τῆς, πᾶντα δὲ αὐτὴ ἔκλεισε τὸ στόμα τῆς μετὰ δυσανεκτικῆς.

— Καὶ τώρα τί ἀπόφασιν ἔχεις, κόρη μου; ἠρώτησεν ἡ κυρία Περμενὴ.

— Καμμιάν, ἀπεκρίθη ἡ Μαρκέλλα μετὰ πάσης ἀθυροπλοΐας.

— Καὶ ὅμως πρέπει νὰ ἀποφασίσῃς καὶ τι, ἐπέμεινε λέγουσα ἡ γηραιὰ μετὰ τρόπου ἐπαγωγῆς ὅμως καὶ σκληροῦ.

Ἡ Μαρκέλλα ἠσθάνθη ὅτι προστίμα πολὺ μᾶλλον τὴν τραχεῖαν ὕβριν ἐκείνης, ἢ τὴν ἐπιπλαστον περιποίησιν ταύτης. Διὰ τοῦτο κατένευσεν αἰσιπῶς.

— Ἐννοεῖς, κόρη μου, ὑπέλαβεν ἡ κυρία Περμενὴ, ὅτι ἡμεῖς δὲν εἰμπορούμεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸ φιλικὸν ἔργον, τὸ ὅποιον εἶχεν ἐπιχειρήσῃ ἡ ἀνεψία μου, καὶ νὰ φροντίσωμεν περὶ σοῦ; οὐ πρέπει νὰ ὑποδείξῃς ποιοὶ εἰμποροῦν νὰ σε...

Ἡ Μαρκέλλα ἐγείρασα τὴν κεφαλὴν εἶπε:

— Πολὺ καλὰ, κυρία, ἐκατάλαβα.

— Θὰ πᾶς νὰ εὕρῃ καμμιάν φιλικὴν σου οἰκογένειαν;

— Τώρα ἀμέσως.

— Πολὺ καλὰ. Καὶ θὰ μὰς μνημόσῃς τὴν ἀπόφασίν σου. Τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὅποιον ἔχομεν διὰ...

Ἀλλ' ἡ Μαρκέλλα δι' ἐνὸς βλέμματός ἀνίστατο τὴν εὐφράδειαν τῆς γηραιᾶς, ἥτις ὅμως ὑπολαβούσα προσέθηκεν:

— Εἰμπορεῖς νὰ πάρῃς μαζί σου μερικὰ πράγματα ἀπ' ἐκεῖνα ποὺ σ' εἶχε δώσει ἡ εὐεργέτις σου, μερικὰ ἀσπρόρουχα, λόγου χάριν.

— Εἰμποροῦ νὰ κρατήσω τὸ φόρεμα ποὺ φόρῃ; ἠρώτησε μετὰ ψυχρότητος ἡ Μαρκέλλα.

Ἦτο δὲ τὸ φόρεμα ὅπερ ἐφόρει πορευομένη εἰς τὴν ἀγορὰν μετὰ τῆς Τριανταφυλλίδος αὐτῇ καιρῷ ἐκεῖνον, οἱμοὶ! ὅστις τοσοῦτον ἀπέχει, καθ' ὃν ὡς χαρμύσσονον ἑορτὴν εἰσέρει τὸ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἀγορὰν.

— Βεβαίως. Καὶ ὅταν εὕρῃς μέρος νὰ καθίσῃς, τότε πρέπει νὰ σου ῥάψουν ἕνα μαῦροφόρεμα...

— Ἀς εἶνε, ἀπεκρίθη ἡ κοραεὶς μετὰ τῆς αὐτῆς ψυχρότητος. Εἰμποροῦ, κυρία, νὰ πάρῃ καὶ ἕνα καπέλλο καὶ ἕνα ἐπανωφοράκι;

Δὲν ἠδύνατο νὰ τῇ ἀρνηθῇσιν· ἐνεδύθη λοιπὸν ἐκούπιον τῶν γυναικῶν. Ὁ κ. Περμενὴς εἶχε καταβῇ εἰς τὸν κήπον περιχαρὴς, διότι ἐβλεπε τὰ πράγματα διευθετούμενα φιλικῶς. Ὅτε δὲ ἡ Μαρκέλλα ἠτοιμάσθη, διήλθε πρὸ τῶν κληρονόμων νεύσασα τὴν κεφαλὴν ὡς σημεῖον χαιρετισμοῦ, καὶ ἐπανήλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μακαρίτιδος Ἑρμίνης.

Στηριχθεῖσα ἐπὶ τοῦ ποδὸς τῆς κλίνης παρετήρησεν ἀπαξ ἔτι τὸ προσφιλὲς πρόσωπον, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἦσαν στεγνοί, διότι ἡ ὠμότης τῶν ἀγνώστων ἐκεῖνων ἀνθρώπων εἶχε ξηράνῃ τὰς πηγὰς τῶν δακρύων τῆς. Παρετήρησεν ὥρῃ πολλὴν καὶ περιπαθείστατα τὸ προσφιλὲς πρόσωπον, ἵνα παραλάβῃ ἐν τῇ μνήμῃ τῆς τὴν εἰκόνα αὐτοῦ αἰώνιον, ἔκλινεν ἔπειτα πρὸς τὰς ἐσταυρωμένας χεῖρας τῆς κρατούσας τὸν ἑσταυρωμένον καὶ τὰς ἠσπάρσθη εὐσεβῶς μετὰ τοῦ τρόμου ἐκείνου, ὃν τὸ τοῦ θανάτου ψῦχος ἐμποιεῖ εἰς τοὺς ἀγνοοῦντας ἔτι τί ἐστὶ θάνατος.

— Ὑγίαινε, δευτέρῃ μου μητέρα, εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Ἐπειτα δὲ στρεφομένη πρὸς τὴν διακόνισσαν προσέθηκε:

— Σὰς εὐχαριστῶ, ἀδελφὴ μου, διὰ τὴν καλοσύνην τὴν ὁποῖαν ἐδείξατε πρὸς ἐμέ.

Καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, ἔκλεισε τὴν θύραν, κατέβη τὴν κλίμακα δρομικῆς, διήλθε πρὸ τῶν δύο ἀναμεινουσῶν αὐτὴν γυναικῶν ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τοῦ ἐστιατορίου, καὶ ἐξηφανίσθη ὡς ἀνέριον ὅπισθεν τῆς ἐξω κιγκλιδατῆς θύρας.

— Τὴν εἶδες ἐκεῖ τὴν αὐθάδισσα! εἶπεν ἡ κυρία Γρεναρδώνη, χαρὰ 'ς το! δὲ μὰς εἶπε οὕτε ἕνα « ἔχετε γαῖά! »

— Τί νομίζεις! ἀπεκρίθη ἡ γηραιὰ, θὰ εἶνε ροβερὲρ κακομνημένη!

(Ἔπεται συνέχεια).

Ὁ ἄνθρωπος, αἰκνίως ἐνασχολούμενος εἰς τὸ νὰ ἐποφθαλμίσῃ ὅσα δὲν ἔχει, καὶ νὰ θρηγῇ ὅσα πρὶν εἶχεν, ἔλγας εὐρίσκει στιγμὴς ἵνα χαρῇ ὅσα ἔχει.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΜΟΥ ΑΡΘΡΟΝ

Ἡ διάθεσις κριτικὴ καὶ δημοσιογράφος. Φραγκίσκος Σαρσαὶ ὑπὸ τὸν τίτλον « Πῶς ἔγενετο δημοσιογράφος » ἐδημιούργησεν ἔργον ὅσον ἐκπαιδευτικὸν αὐτοῦ, τὰ ἀπὸ τοῦ διονυσίου του ὡς κατηχητοῦ ἐν τινὶ ἐπαρχίᾳ τῆς Γαλλίας μέχρι τῆς εἰς Παρίσιος μεταβάσεώς του, ὅπως ὁριστικῶς ἀποδύσῃ εἰς τὸ δημοσιογραφικὸν στάδιον. Διὰ τέχνης καὶ χάριτος ἀξιοθαυμάστου περιγράφει λίαν γλαφυρῶς τὴν ἀνίαν τοῦ ἐπαρχιακοῦ βίου, τὸν ὅποιον τοῦ ἦτο πεπωμένον νὰ δοκιμάσῃ ὑπ' ὅλως τοῦ τῆς ἀποχρώσεως ἑνὸς τῶν συγγρῶν καὶ ἀκαλλήλων μεταβάσεων, εἰς ἃς ἐξ ἀδίκου δυσμενέας καὶ καταφύρας κατεβέβηκετο, ἐκ τοῦ ἐνὸς τῆς Γαλλίας ἔκρου εἰς τὸ ἄλλο ἐκκλονισθέντος. Ἀλλὰ τὰς ἰδίας ἐκθέτων ἀναμνήσεις ζωῆς καὶ πιστὴν παρέχει συγχρόνως εἰκόνα τῆς οἰκτρᾶς τότε καταστάσεως τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἐν Γαλλίᾳ καὶ τῆς ἀταξίας, εἰς ἣν διέκειτο τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἐν γένει σύστημα εἰς χεῖρας ἀσάφει· ἡ ἀπείρους ἐμπειστεινέμενον. Ἡ ἀπομνημονεύματα ταῦτα, ἐν οἷς καταφαίνεται πῶς ἀπὸ ἐπαρχιακοῦ καθήγητοῦ ἐγένετο κατὰ μικρὸν ὁ δημοσκόπος σήμερον συγγραφεύς, ὁ παντόδυναμος κριτικὸς τοῦ ἰστορίου, οὗτος ἡ γνῶμη ἔχει κύρος τόσον ἐν τοῖς θεατρικοῖς, περαινέει ὁ Φραγκίσκος Σαρσαὶ ὡς ἐπομένως: « Προσπαθῶ νὰ δείξω, ὅσον εἰλικρινέστερον ἠδυνήθην, πῶς κατὰ μικρὸν καὶ βραδέως ἐμορφώθῃ τὸ πνεῦμά μου. Ἐπὶ τέλους, ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι γράφοντες εἰς τρεῖς τῆμοις τὴν μονογραφίαν τοῦ ἀσταυροῦ ἢ τῆς μηλομένης, εὐρίσκονται δὲ καὶ ἄλλοι ἀναγινώσκοντες αὐτούς. Ἡ μονογραφία ἐνὸς ἀνθρώπου δι' ἑρσὴν ὑπὸ ἡθολόγου, εἰσισμένου εἰς τὰς ψυχολογικὰς ἀναλύσεις, δύναται νὰ εἶνε ὠφέλιμος καὶ ἐνδιαφέρουσα ».

Ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τούτων ἐρανισθέντες δημοσεύομεν ἂν μεταφράσαι: τὸ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω τίτλον τελευταῖον μέρος αὐτῶν.

Τὴν πρώτην τοῦ ἔτους ἐπωφεληθεὶς τῆς ἀδείας, ἥτις δίδεται κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ διδασκάλους, μετέβην εἰς Παρίσιος, ὅπου μ' ἐκάλουν τὰ πρὸς τὴν οἰκογένειάν μου καθήκοντα. Ἐδραμον δὲ νὰ ἴδω καὶ τὸν Ἀμποῦ, ὅστις ἦτο τότε ἐν ὅλῃ τῇ λάμψει τῆς δόξης του. Πλήθος ἀμετρον συνέρεεν εἰς τὸν οἶκόν του, εἶδον δὲ μετὰ θαύμασμον ἅμα καὶ ζηλοτυπίας παρελθόντας ἐμπροσθέν μου πολλοὺς περιώνυμους ἄνδρας, καὶ ἠκούσα τοὺς σπινθηρισμοὺς παρισινής συνδιαλέξεως. Ἡ δόξα ἐκεῖνη, ἣν ἀνέπνεον ἐν τῇ αἰθούρᾳ τοῦ Ἀμποῦ, μετέκλινε ἐξάλλων μ' ἐμέθεν τὸ ὅζον ἐκεῖνο ἄρωμα τοῦ παρισινικοῦ βίου, τὸ ὅποιον προξενεῖ ζάλην εἰς τοὺς ἐπαρχιώτας, ὅπως ὁ καπνὸς τοῦ πρώτου σιγάρου, ὅπερ θελκτικῶς καπνίζει ὁ μαθητὴς ἐν τῇ μετὰξὺ δύο μαθημάτων διαλείμματα.

Ἦτο λοιπὸν τόσον δύσκολον νὰ παρακαθίσω καὶ ἐγὼ εἰς τὸ συμπόσιον ἐκεῖνο καὶ νὰ μετὰσχῃ καὶ ἐγὼ τῆς παρατεθειμένης ἀπολαύσεως; Ἡ τραπέζα ἦτο τόσον πλήρης, ὥστε ἦτο ἀδύνατον διὰ τῶν ἀγκυλίων ἀγωνιζόμενος ν' ἀνοιξῶ καὶ νὰ καταλάβω μικρὸν θέσιν καὶ νὰ ἴδω τ' ὄνομά μου ἐν τῇ καταλόγῳ τῶν συνδαιτυμόνων; Διατί τάχα νὰ μὴ λέγουν Φραγκίσκος Σαρσαὶ, ὅπως ἔλεγον Ἰωάννης Βαίς, Ἀλφρέδος Ἀσσολάν, Πρεβώ-Παραδῶλ, Ἰππόλυτος Ταῖν, χωρὶς ν' ἀναφέρω ἐκεῖνον τὸν μᾶλλον περιώνυμον τότε, τὸν Ἐδμόνδον Ἀμποῦ; Φραγκίσκος Σαρσαὶ! αἱ δύο αὐταὶ λέξεις ἤχουν τάχα κακῶς εἰς τὰ ὦτα; Καὶ τί ἀπῆρτε το ὅπως τὰς καταστάσιν γνωστὰς εἰς τὸ κοινόν,

καὶ περινοσθῶσι, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ ποιητοῦ, ἐπὶ τῶν χειλέων τῶν ἀνθρώπων; Νὰ γράψω ἄρθρον τινὰ ἐν ταῖς ἐφημερίσιν. Ἡμῖν λοιπὸν ἀνικάνοσ' πρὸς τοῦτο;

Ἐσπέραν τινὰ ὑπέσχεσα διακαῶς ἐπιθυμῶν νὰ διαπρέψω διὰ μιᾶς καὶ νὰ ἐκπλήξω καὶ ἐγὼ τὸν κόσμον. Ἐρπασα τὴν γραφίδα μου καὶ διήλθον ὅλην τὴν νύκτα, πυρετώδην νύκτα, γράφων τετρακοσίων ἢ πεντακοσίων γραμμῶν ἄρθρον, ἐν ᾧ περιέγραφον εἰς τοὺς Παρισινούς τὸ μόνον πρᾶγμα, ὅπερ ἐγίνωσκον ὀλίγον, τὸν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις βίον καὶ τὰς ἀπολαύσεις αὐτοῦ.

Περαιτεθὲν τὸ ἐν ἀγρυπνίᾳ γράφειν καὶ λύχνου ἀπόζον ἐκεῖνο ἄρθρον ἀνέγνων ὑψιφώνως αὐτὸ καὶ δὲν ἔμεινα δυσηρεστημένος. Τὸ ἀντέγραψα καὶ ἀνέγνων αὐτὸ τὸ δεύτερον. Ἐσχημάτισα τὴν πεποίησιν ὅτι ὁριστικῶς ἐξέκολλεφα ἀριστοῦργημα.

Ἀχ! διχῶς ἄλλο θὰ μοῦ τὸ δημοσιεύσῃ ὁ Φεγαρώ... ἀνεφώνησα μετὰ πλήρους ἐπὶ τὸ ἔργον μου πίστεως ταλαντεύων τὴν κεφαλὴν μου.

Κατ' ἀρχὰς πράγματι εἰς τὸν Φεγαρῶ ἔτρεξεν ὁ νοῦς μου. Ὁ Φεγαρῶ τότε ἐξεδίδετο δις τῆς ἐβδομάδος, ἀλλὰ περιελάμβανεν ὅκτω πελωρίας σελίδας, ἐν αἷς κατεδρόγγιζε καὶ ἕκαστον φύλλον τρομερὰν ποσότητα ὕλης. Ἐξέυρον ὅτι ὑπεδέχετο λίαν φιλοφρόνως τοὺς ἀγνώστους, διότι ἀνενέωνεν ἀκαταπαύστως τὸ προσωπικὸν τῆς συντάξεώς του καὶ εἶνε ἀληθέστατον ὅτι πᾶσα ἡ ἐνεργὸς φάλαγξ τῶν συγγραφέων τὰ πρῶτά τῆς γυμνάσιας ἐτέλεσεν ἐν τῇ παλαιᾷ Φεγαρῶ.

Ταῦτα διανοούμενος κατεκλίθη καὶ ἐκοιμήθη βαθείως. Τὴν πρώτην τῆς ἐπαύριον ἔδραμον πρὸς τὸ ἀριστοῦργημά μου. Φαίνεται ὅτι ἡ νύξ δὲν τὸ ὠφέλησεν ὅσον ἐμέ. Ἐγὼ εἶχον ἐγερθῇ φαιδρός, εὐδιάθετος, ζωηρός, ἀκτινοβόλος ἔχων τὰ ὅμματα καὶ δροσερὰν τὴν χροιάν· ἀλλὰ τὸ ταλαίπωρόν μου ἄρθρον μοῦ ἐνεποίησεν οἶκτον ἦτο ὠχρόν, καχεκτικόν. Πᾶσαι αἱ εὐφυολογίαι, ἃς ἐφανταζόμην ὅτι εἶχον ἐγκατασπείρει ἐν αὐτῇ μοῦ ἐφάνοντο ὅτι κατέπιπτον ἀστοχούσαι ὅπως τὸ ἀκόντιον περὶ οὐ δμίλει ὁ Οὐέργιλιος! telum imbellē sine icu.

— Ποτὲ δὲν θὰ τὸ δημοσιεύσῃ αὐτὸ ὁ Φεγαρώ! ἀνέκραξα μετὰ λύπης καὶ ὀργῆς.

Ἀπεφάσισα νὰ προσδράμω εἰς τὸν Ἀμποῦ καὶ νὰ ζητήσω τὴν συμβουλὴν του. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἠτοιμαζόμην νὰ ἐκβάλω τὸ χειρόγραφόν μου ἐκ τοῦ θυλακίου μου αἰδῶς τις ἀκατανίκητος με παρεκώλυεν. Οὐχὶ διότι ἐφοβόμην εἰρωνικὴν τινα λέξιν. Ὁ Ἀμποῦ ἦτο ἀληθὲς φίλος καὶ μετ' ἡγάπα θερμῶς, ὥστε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ με λυπήσῃ σκώπτων με. Ἀλλ' ἐφοβόμην μήπως μοὶ εἴπῃ καμμιάν ἀπὸ τὰς τετριμμένας καὶ τυπικὰς ἐκείνας φιλοφρονήσεις, ἐν αἷς, τὸ εἶξυρον καλλίστα, περιέκλειε τὴν ἐσχάτην περιφρόνησιν.

Αἱ ἐπισκέψεις διεδέχοντο τὰς ἐπισκέψεις· προεγεμαίνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πρώτου, εἰδένονον

ομοίως τὴν ἐσπέραν, ἀλλὰ οὐδέποτε ἐμένομεν μόνον καὶ εὐχαρίστουν σχεδὸν τὴν τύχην, διότι παρῆλθεν οὕτω δικαιολογίαν εἰς τὴν δειλίαν μου.

Ἐφθασε τέλος ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐπρεπε νὰ λάβω μίαν ἀπόφασιν. Ἦμην ἐτοιμὸς πρὸς ἀναχώρησιν. Μετέβην νὰ τὸν ἀποχαιρετίσω, ἐν ᾧ δ' ἐσφίγγον τελευταίαν φορὰν τὴν χεῖρά του:

— Ἐμπορεῖς νὰ διαθέσης πέντε λεπτά; τῷ εἶπον θέλω νὰ σοῦ διαβάσω κάτι τι τοῦ ἔγραψα.

Τὰ εἶχα χάσει τόσον πολὺ ἤμην τόσον ἀκκινος, καὶ ἐξεδίπλωσα τὸ χειρόγραφόν μου τόσον γελοῖως, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὸν γέλωτα. ἐνόησεν ἀμέσως ὅτι ποτὲ δὲν θὰ κατώρθουν ν' ἀναγνώσω ἐγὼ τὸ ἄρθρον μου.

— Δός μου τὸ χαρτί σου, μοῦ εἶπε· γνωρίζω τὸ γράψιμόν σου· ἔτσι θὰ τελειώσωμεν γρηγορώτερον.

Ἐἶχα καταφύγει εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ δωματίου καὶ προσεδόκων ἀκίνητος, ἄφωνος, ἀγωνιῶν ὡς ὁ εἰς θάνατον καταδικασθεὶς καὶ ἐλπίζων νὰ τύχῃ χάριτος.

— Πολὺ καλὸ, μοῦ εἶπαν ὁ Ἀμποῦ ἅμα ἐπέρανε τὴν ἀνάγνωσιν, εἶνε μὲ οἱστρον γραμμῆν. Ἀλλὰ διατί δὲν ἔβαλες ὑπογραφήν;

— Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ βάλω τὸ ὄνομά μου· θὰ βάλω ἀπλῶς ἐν Χ.

— Ὅχι, χρειάζεται ἐν ὄνομα;... τί ὄνομα; χρειάζεται ἐν ὄνομα τοῦ νὰ μυρίξῃ ἐπαρχίαν... Βινέ; Ναί. Ἀλλὰ Βινέ μονάχα δὲν φθάνει· χρειάζεται καὶ ἐν ἄλλο.

Λαβὼν δὲ τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ χειρογράφου μου ὑπέγραψεν ἰδιοχείρως ὑπὸ τὸ ἄρθρον μου *Satanas Bine*.

— Ὡς μοῦ κάμης τὴν χάριν, τὸν ἠρώτησα, νὰ τὰ πῆς εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ *Φιγαρώ* καὶ νὰ τὸ συστήσῃς;

— Δὲν εἶνε ἀνάγκη· ὁ Βιλμεσάν ἀναγινώσκει ὅλα ὅσα τοῦ στέλλονται.

Ἐγραψεν ὑπεράνω τοῦ τίτλου τοῦ ἄρθρου μου *Παρακαλεῖσθε νὰ τὸ ἀναγνώσῃτε*, ὑπέγραψεν *Ἐδμόνδος Ἀμποῦ* καὶ μοι ἐνεγείρεισε τὸ χειρόγραφον.

— Ἦρθε το εἰς τὸ κινώτιον τοῦ *Φιγαρώ*, μοι εἶπεν. Ἐπὶ πῶς εἶνε τυπωμένο πλέον.

Ἀπῆλθον ἀπὸ δυσβαστάκτου βάρους ἀνακουφισθεὶς ἤμην ἐλαφρὸς, παιδρὸς. Μοῦ ἐφαίνετο ὅτι οἱ πόδες μου δὲν ἔφαυον τὴν γῆν, εἶχον πτερά.

Φαντάζεσθε ὡς ὅτι ἅμα ἐπέστρεψα εἰς τὴν Γρενὸβλιν, ὠνειροπόλουν ἀκαταπαύστως ἄρθρα καὶ ἐφημερίδας καὶ ὅτι τοῦ λοιποῦ ἡ διδασκαλία μοι ἐνέπνεεν ἀηδίαν. Τὸ παράπαν ὁ ἄνθρωπος τῶν Παρισίων μὲ εἶχε μεθύσει ἐπὶ στιγμὴν· ἀλλ' οἱ καπνοὶ οὗτοι τῆς φιλοδοξίας ταχέως διεσκεδάσθησαν ἐν τῇ εἰρηνικῇ σφαίρᾳ τοῦ ἐπαρχιακοῦ βίου· ἐπανέλαβον τὰς καθημερινὰς μου ἀσχολίας καὶ ἄνευ ἔχρους συγκινήσεως ἀνέπτυσσον δις τῆς ἐβδομάδος τὴν ἐφημερίδα, ἐν ᾗ εἶχον ἐπὶ στιγμὴν ἐλπίζει νὰ ἀναγνώσω τὸ ἄρθρον μου.

Ἐν τούτοις ἡμέραν τινὰ, ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ, ἀνοίξας τὸν *Φιγαρώ* κατελήφθην ὑπὸ θαύματος. Τὸ ἄρθρον μου ἐξετείνετο πρὸ τῶν ὁμμάτων μου ἐν τρισὶ στήλαις, κάτωθι δ' αὐτοῦ ἀπῆστραπτε τὸ ψευδώνυμον, ὅπερ μ' ἐφιλοδώρησεν ὁ Ἀμποῦ: *Satanas Bine*. Δὲν ἠδυνήθη κατ' ἀρχὰς νὰ τὸ ἀναγνώσω, τόσον μεγάλη ἦτο ἡ συγκίνησίς μου, ἡ καρδία μου ἐπαλλε σφοδρῶς καὶ αἱ γραμμαὶ ἐχόρευον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Κατὰ μικρὸν συνῆλθον ἐνετρώφην ἐν ἐκάστη φράσει, σφοδρὰ καὶ βαθεῖαν αἰσθανόμενος χαράν. Εἶχον παρρησιόσῃ κατὰ τὴν τύπωσιν δύο τυπογραφικὰ λάθη, ἀσήμεντα, εἶνε ἀληθές, ἀλλὰ παραβλάπτοντα οὐδὲν ἦττον τὸ κλασικὸν ἐκείνο ἄρθρον. Μοῦ ἐφάνη ὅτι δύο πύργοι αἰχμηαὶ εἰσέδουν εἰς τὸ στήθος μου καὶ τὸ διεπέρων. Ἐκείνα τὰ ἄθλια τυπογραφικὰ λάθη κατέπτερον ὅλην τὴν εὐτυχίαν μου.

— Πῶς ὁ διορθωτὴς δὲν τὰ εἶδε; Πῶς ὁ Βιλμεσάν δὲν ἐχάλασε τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησίν του;

Ἐδῶκα τὴν ἐφημερίδα εἰς τὸν ζητήσαντα αὐτὴν γειτόνά μου. Τὸν εἶδον ὅτι ἤρχισε ν' ἀναγινώσκῃ τὸ ἄρθρον· κατεσκόπευα τὸ πρόσωπόν του προσπαθῶν νὰ μαντεύσω τὰς ἐντυπώσεις του ἐκ τῆς ἐκφράσεως τῆς φυσιολογίας του· καὶ ἥσθην εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς μου ἐπιθυμίας παρὰ φρον, ἀκατανίκητον νὰ τῷ εἶπω ὅτε ἐφθασεν εἰς τ' ἀμφίβολα μέρη:

— Ἦνε τυπογραφικὸν λάθος! Ἦνε πῶς φανερὸν ὅτε εἶνε τυπογραφικὸν λάθος!

Ἀλλὰ δὲν ἐφάνη ὅτι τὸ παρετήρησεν ὁ βλάξ! Τί τοῦ ἐχρειάζετο λοιπὸν διὰ νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον του; Νομίζω μάλιστα ὅτι δὲν ἀνέγνω μέχρι τέλους τὴν τρίτην στήλην καὶ τοῦτο μὲ κατελύπησε· διότι περὶ τὸ τέλος εὐρίσκειτο φράσις τις καθ' ὑπερβολὴν εὐφυής, διὰ τῆς ὁποίας ἤλπιζον νὰ κινήσω εἰς θαυμασμὸν καὶ γέλωτα τὸν ἀναγνώστην. Ἀλλὰ δὲν ἔλαβε τὸν κόπον οὐτε εἰς τὴν καθ' ὑπερβολὴν εὐφυῆ φράσιν νὰ προσέξῃ ὅπως οὐτε εἰς τὰ δύο τυπογραφικὰ λάθη. Ἦτο ἡλίθιος!

Παρέμεινα ἐπὶ μακρὸν ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ ὅπως συνέλθω ἐκ τῆς συγκινήσεώς μου. Ἐνεκα τοῦ διδασκαλικοῦ μου ἐπαγγέλματος ἤμην ἡναγασμένος νὰ μείνω ἀγνωστος· δὲν ἠδυνάμην νὰ καταστείλω τὴν ὑπερεκχειλίζουσαν χαράν. Μοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἅμα ἐτόλμων ἐν βῆμα νὰ κάμω εἰς τὴν ὁδόν, ὅλοι οἱ ὀφθαλμοὶ θὰ προσηλθόντο ἐπ' ἐμοῦ. Ἦκουον ἤδη ψιθυρισμὸν τινὰ κατὰ τὴν διάβασίν μου· «Αὐτὸς εἶνε! αὐτὸς ποῦ ἔγραψε τὸ ἄρθρον!» Πῶς νὰ καταρθώσω νὰ σβίσω τὴν ἀστράπτουσαν ἐν τῷ βλέμματί μου εὐδαιμονίαν; Ἐσχλημάτισα τὸ πρόσωπόν μου ὅσον σθεναρώτερον ἠδυνήθη καὶ ἐπέστρεψα εἰς τὴν κατοικίαν μου, βαδίζων παρὰ τοὺς τοίχους, συμμαζεμένος, σιωπηλός· εἶχον τὸ μυστηριώδες ἥθος ἀνθρώπου φέ-

ροντος μέγα μυστικόν, ὅπερ, ἂν ἐμαντεύετο, θὰ ἦτο εὐδαιμονέστατος. Ἀλλ' ἅμα εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ ἐκλείδωσα τὴν θύραν, ἐξέσπασεν ἐλευθέρως ἡ πνίγυσά με χαρὰ· ἐτραγώδησα, ἐχόρευσα, ἔκαμα μυρία ἀνοήσια· ὀλίγου δὲν ἐλθούμουν, ἐγὼ ὁ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν ἀκαρίβειαν εἰθισμένος, τὴν ὠρισμένην ὥραν τοῦ καθημερινοῦ μαθήματός μου.

Τὴν ἐπαύριον ἐπεσκέφθην ὅλους τοὺς φίλους μου, μετὰ τὰς πρώτας δὲ τυπικὰς φράσεις, ἐφρόντιζον τακτικῶς νὰ ἐρωτῶ ἕκαστον ἀδιαφόρως δῆθεν:

— Μήπως ἐδιαβάσατε τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ *Φιγαρώ*; Ἐχει ἐν ἄρθρον περὶ τῶν ἐπαρχιῶν... Αὐτὸς ποῦ τὸ ἔγραψε γνωρίζει τὸν ἐπαρχιακὸν βίον.

Ἐννοεῖτε ὅτι ἐσπευσα νὰ γράψω καὶ δεύτερον, δημοσιεύθην ὡς τὸ πρῶτον, εἴτα δὲ καὶ τρίτον καὶ τέταρτον· καὶ τὸ τρίτον δὲ καὶ τὸ τέταρτον μοι ἐπαγγέλλον ὁμοίως ἐν καλῇ θέσει τυπωμένα. Τὸ πέμπτον δὲν ἐδημοσιεύθη.

Δὲν ἐδημοσιεύθη οὐτε τὸ πέμπτον, οὐτε τὸ ἕκτον, οὐτε τὸ ἑβδομον καὶ μὲ κατέλαβε βαθεῖα θλίψις ἢ μάλλον θανάσιμος ἀνησυχία. Ἔως εἰδῶ μόνον ἦτο; Διατί μ' ἐξοβέλισαν ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν συντακτῶν; Ὁ Μονσελέ, ἐν ἐνὶ τῶν εὐφυστέρων τοῦ ἄρθρου εἶχε διηγηθῇ ὅτι ὁ Βιλμεσάν ἄφ' οὗ ἐπέλεξεν, ἐστράγγιζε μέχρι τελευταίας φανίδος τοὺς γράφοντας ἐν τῷ *Φιγαρώ*, προσέφερον εἰς αὐτούς, ὡς εὐχαριστήριον, ῥάβδον μὲ τὴν ὑποίαν τοὺς παρώτρυνε νὰ χαράσσουν ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Κεραμεικοῦ μεγάλους κύκλους ἐπὶ τῆς ἄμμου. Μήπως λοιπὸν ἔδωκε καὶ εἰς ἐμὲ τὴν ῥάβδον μου; Τὸ περισσότερο δὲ τρόμον ἐμποιήσαν μοι ἦτο ὅτι ὁ Ἀμποῦ μοι ἔγραψε, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων πρώτων ἄρθρων, νὰ ἐπιχειρήσω τὴν συγγραφὴν ἄλλης σειρᾶς, διότι τὸ ἐκ τῆς πρώτης ἐνδιαφέρον τῷ ἐφαίνετο ἐξαντληθῆν.

Ἐμαθον βραδύτερον, ὅτε μετέσχον τῆς συντάξεως τοῦ *Φιγαρώ*, διατί δὲν ἐδημοσιεύθησαν τὰ ἄρθρα μου, καὶ ἡ ἱστορία εἶνε ἀρκούντως περίεργος.

Ἐν ὅλῃ μου τῇ ἀφελείᾳ ἐνόμιζον ὅτι ἅμα αἱ ἐπιστολαὶ μου ἐφθάνον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ *Φιγαρώ* ὁ Βιλμεσάν ἐφρόντιζε νὰ τὰς ἀναγινώσκῃ ὁ ἴδιος, εὐλαβῶς, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως εἰς τὸ τέλος, καὶ δὲν θὰ ἐξεπληττόμην διόλου ἂν ἐμάνθανον ὅτι συνεχάλει ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς συντάξεως ὅπως εἰς ἐπήκουον αὐτοῦ ἀναγνώστη τὸ ἄρθρον μου. Ἐπέστελλον λοιπὸν, προσωπικῶς πρὸς αὐτόν, ἐκτός τοῦ πρὸς τύπωσιν χειρογράφου τὰς σκέψεις μου περὶ τῶν ἐκδοθέντων ἐν τῷ μεταξὺ φύλλων, ἐξέλετον δὲ ταύτας μὲ τὴν τραχύτητα ἐκείνην τῆς φράσεως, ἥτις κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ φιλολογικοῦ μου σταδίου ἐγένετο παραίτιος ἀσπόνδου ἔχθρας κατ' ἐμοῦ πολλῶν. Ἠμέραν τινὰ μοῦ κατέβη νὰ τῷ γράψω: «Εἰς τὴν ἐφημερίδα σας ἔχετε καὶ ἓνα βλάξ, ὁ ὁποῖος

δὲν εἰσφέρει γὰρ ἀπὸ γαλλικά, κτλ.». Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος βλάξ ἐξετέλει καθήκοντα γραμματέως τῆς συντάξεως. Ἀνέγνω τὸν θερμὸν μου περὶ τῶν ἄρθρων τοῦ ἔπαινον, ἔλαβε φιλοφρόνως τὸ ἰδικόν μου διὰ τοῦ δεικτοῦ καὶ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τὸ ἔρριπεν εἰς τὸ καλὰθιον χωρὶς νὰ εἶπῃ λέξιν εἰς τὸν διευθυντὴν, ὅστις εἶχε δὲ καὶ περὶ τῶσαν νὰ μεριμνήσῃ. Ἐκτοτε ἤμην καταδικασμένος πᾶσα ἐπιστολὴ τὴν ὑπογραφήν *Satanas Bine* φέρουσα, μετέβαινε, χωρὶς καὶ ν' ἀναγνώσθῃ, ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ γραμματοκομιστοῦ εἰς τὸν φοβερόν κάλαθον· οὕτω δὲ οἱ ἐπιγενόμενοι ἐστερήθησαν τριῶν ἀριστουργημάτων, οὐδέποτε δημοσιεύονταν.

Francisque Sarcey

ΕΝΤΟΣ 12 ΩΡΩΝ

ΔΙΑΓΗΘΕΙΣ, ΠΡΟΔΟΘΕΙΣ ΚΑΙ ΦΟΝΕΥΘΕΙΣ

«Ὅτι καὶ ὁ τηλεγράφος αὐτὸς δύναται νὰ καταστή ἐπικίνδυνος ἀνταγωνιστὴς τῶν μυθιστοριογράφων, περὶ τοῦτου πείθει ἡμᾶς τὸ ἀκλόουλον καλῶς διακὸν μυθιστορημα ἀνεληχθῆν μετὰ τῶν τηλεγραφικῶν Λονδίνου καὶ Νέας Ὑόρκης.

Λονδῖνον, 1 Ἀυγούστου, μεσημβρία.

«Ἀγαπητὲ Ἰωνάθαν. Θέλω νὰ νυμφευθῶ. Δι' ἀγγλίδας μὲ ἀνωσιν. Ἐκλεξόν μοι ἀμερικανίδα ἀρέσκουσάν μοι.»

Νέα Ὑόρκη, 1/2 ὥρα μ. μ.

«Ἀγαπητὲ Ἰζόν. Ἐύρον ἀκριβῶς καὶ ταίριαστον διὰ σέ. Ὁφθαλμοὶ γαλανοί, ὀδόντες λευκοί, κόμη μαύρη, χρῶμα ὠραῖον, ὁσφύς λεπτή (οὐχὶ ἰσχνή), γυνὴ τακτικὴ καὶ οἰκονόμος, ἀληθὴς ὁμοσπύρος!»

Λονδῖνον, 1 μ. μ.

«Σ' ἐμπιστεύομαι καθ' ὅλοκληρίαν καὶ σοὶ διδῶ πληρεξουσιότητα νὰ διαπραγματευθῇς.»

Νέα Ὑόρκη, 2 μ. μ.

«Σ' ἐξεθίσασα πρὸς αὐτήν. Ἐγκαρδίως ἀποδέχεται τοιοῦτον σύζυγον, ἀλλ' ἐπιθυμῇ πρότερον φωτογραφίαν.»

Λονδῖνον, 2 1/2 μ. μ.

«Προσαρμόζω εἰς τὸ τηλεγραφικὸν σύμμα συσκευὴν Κασέλλη' καὶ ἐπ' αὐτῆς τὴν ἀπαιτούμενην εἰκόνα.»

Νέα Ὑόρκη, 3 μ. μ.

«Σ' εὐρίσκει πολὺ ὠραῖον καὶ συγκατατίθεται νὰ σὲ συζευχῇ. Διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου λάβε τὴν εἰκόνα τῆς μελλονύμφου σου μὲς Ζέννυ.»

Λονδῖνον, 3 1/2 μ. μ.

«Ἀξιολάτρευτος Ζέννυ! Ἀπὸ τῆς πρώτης

(*) Διὰ τῆς ἐπευρέσεως ταύτης τοῦ Κασέλλη δύναται τις τῇ βοήθειᾳ τοῦ ηλεκτρισμοῦ νὰ φωτογραφίσῃ ἐξ ἀποστάσεως!

στιγμής, καθ' ἣν ἠτένισα τοὺς θελκτικούς σου χαρακτήρας, ἐνεχαράχθησαν αὐτοὶ βαθύως εἰς τὴν καρδίαν μου. Θέλεις νὰ ιδρύσῃς τὴν εὐτυχίαν μου διὰ παντός; »

Νέα Ὑόρκη, 4 μ. μ.

«Ναι, συγκατατίθεμαι, ἀγαπητὲ Ἰζών. Ὁμοίως καθυδύνουσιν ἐντύπωσιν μοὶ προὔξεν ἡ σὴ εἰκὼν. Ἀλλὰ ξύριτε τὰς παραγναθίδας σου!»

Λονδῖνον, 4 1/2 μ. μ.

«Πρὸς τὸν Ἰωνάθαν. Ἀγόρασον ἀδάμαντας ἀντὶ 1500 λιρ. στερλ. παρὰ τοῦ περιφημοτέρου ἀδαμαντοπώλου τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ πρόσφερε αὐτοὺς ἐν ὀνόματι μου τῇ πεφιλημένῃ.»

«Πρὸς τὴν Ζέννυ. Προσφιλές πλάσμα, λάβε τὰ κοσμήματα ταῦτα εἰς ἔνδειξιν τοῦ ἐρωτός μου. Ἡ λάμψις των εἶνε μόλις ὡς ἡ φωσφορικοῦ πυρείου ἀπέναντι τῆς φλογός, ἥτις με καταβιβρώσκει.»

Νέα Ὑόρκη, 5 1/2 μ. μ.

«Ἀγαπητὲ Ἰζών! Εἶμαι βαθύως συγκεκινημένη ἐκ τοῦ λαμπροῦ δώρου. Εὖρες τὴν πρὸς τὴν καρδίαν μου ὑδὸν. I love you with all my heart (Σὲ ἀγαπῶ ἐξ ὅλης καρδίας).

Λονδῖνον, 6 μ. μ.

«Εἶμαι εἰς τὸν ἑβδομὸν οὐρανόν. Ἀγγελεῖ μου, πόσον ἀνυπομονῶ νὰ σὲ σφίξω εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ὡς σύζυγόν μου. Τὴν νύκτα ταύτην ἐπιθεσθῶμαι ἀμπλοίου, ἵνα σπεύσω πρὸς σέ. Χαίρε, μέχρι τῆς προσεχοῦς εὐδαιμονίας.»

Νέα Ὑόρκη, 8 μ. μ.

«Ἀγαπητὲ Ἰζών. Εἶνε ἀνωφελὲς νὰ ταξειδεύσῃς. Ὅταν ἐγνώρισα πλησιέστερον τὴν μίς Ζέννυ κατὰ τὰς περὶ σοῦ διαπραγματεύσεις, ἐρωτεύθην τὸν ἀγγελὸν αὐτόν. Τῇ ἡνοῖξα τὴν καρδίαν μου καὶ μοὶ ἔδωκε τὴν προτίμησιν τῆς, διότι ἐγὼ ἤμην ὁ πλησιέστερός τῆς, ἐνθ' οὗ χωρίζεσαι ἀπ' αὐτῆς διὰ τοῦ ὠκεανοῦ. Τὸ μεσονύκτιον τελοῦμεν τοὺς γάμους μας.»

Λονδῖνον, 8 1/2 μ. μ.

«Ἰωνάθαν, εἶσαι ἀχρεῖος. Ἡ ὕβρις αὕτη ἀπαιτεῖ αἷμα. Ἐκλέγω ὡς μάρτυράς μου ἐν Νέῃ Ὑόρκῃ τὸν Ἰόνσων καὶ τὸν Ἀδάμ.»

Νέα Ὑόρκη, 9 μ. μ.

«Μάρτυρές μου ἐν Λονδίνῳ εἶνε οἱ Σμιθ καὶ Στούαρτ. Εἶσαι ὁ προσβεβλημένος καὶ δύνασαι νὰ ἐκλέξῃς τὰ δπλα. Σπεύσον. Τὸ μεσονύκτιον πρέπει νὰ νυμφευθῶ.»

Λονδῖνον, 10 1/2 μ. μ.

«Πρὸς τοὺς Ἰόνσων καὶ Ἀδάμ. Ἰδοὺ οἱ ἔροι μου. Ὅπλον, τὸ ἠλεκτρικὸν σύρμα. Ἐκείστος διαβιβάζει τῷ ἀντιπάλῳ ἰσχυρὸν κεραυνόν. Ὁ λαχὸς ἀποραρίζει τίς πρῶτος θέλει πυροβολήσῃ διὰ τῆς ἠλεκτρικῆς συστοιχίας.»

Νέα Ὑόρκη, 11 μ. μ.

«Ὁ λαχὸς ἀπεφάσισεν ὑπὲρ τοῦ Ἰωνάθαν.»

Λονδῖνον, 11 1/2 μ. μ.

«Εἶμεθα ἐνταῦθα ἑτοιμοὶ. Παράκαλῶ εἰδοποιήσατέ με 2 λεπτὰ πρότερον.»

Νέα Ὑόρκη, 2 λεπτὰ πρὸ τοῦ μεσονυκτίου.

«Τὸ μεσονύκτιον ἀκριβῶς ἀφίνομεν τὸν ἠλεκτρικὸν πινυθῆρα ἀπὸ τῆς συστοιχίας. Προσέξατε.

ΙΟΝΣΩΝ καὶ ΑΔΑΜΕ»

Λονδῖνον, μεσονύκτιον.

«Ὁ Ἰζών ἔπεσε νεκρὸς εὐθύς ὡς ὁ κεραυνὸς τὸν εὖρεν. Αἱ ἀπειρήσεις τῆς τιμῆς ἱκανοποιήθησαν.

ΣΜΙΘ καὶ ΣΤΟΥΑΡΤ.»

[Ἐκ τοῦ βαρλενικίου εἰκονογραφημένου Schorer's Paint-Henblatt]

Η ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Λογία καὶ φιλεπιστήμων Κυρία, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἐπὶ δημοσιευμένης ἐπιστολῆς αὐτῆς, ἀνακοινῶ ἡμῖν ἀνώνυμα τὰ ἐπόμενα συμπληρωτικὰ εἰς ὅσα ἐν προηγουμένους ἐλλοῖς δημοσιεύσαμεν περὶ αὐτοκτονίας τῶν ζώων. Ἄξιον ὁρμεῖς καταχωρίζομεν εὐχρηστούντες τὴν ἀνώνυμον ἡμῶν συνεργήτιν ἐπὶ τῇ ἀξιολόγῃ ἀνακινώσῃ.

Κύριε διευθυντὰ τῆς «Ἑστίας».

Εἰς δύο φύλλα τοῦ ἀξιολόγου ὑμῶν περιοδικοῦ ἐγένετο ἡδὴ λόγος περὶ αὐτοκτονίας παρὰ τοῖς ζώοις, καὶ μετὰ μεγίστου διαφέροντος ἀνέγνωμεν τὰ περὶ τοῦ θέματος τούτου γραφέντα. Ἐκ τούτων λαμβάνουσα ἀφορμὴν, τοιμῶν' ἀποστείλω σημεῖωσιν παρατηρήσεώς τινος, ἐροῦσης σέ. Ἐν εὐαρεστηθῇτε νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν ταύτην, θέλω ἱσθῆναι, ἐξ εὐμενείας τινὸς τῶν περὶ ὑμᾶς ἐπιστημόνων συνεργατῶν, φωτισθῇ περισσότερον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ἑξοχῆς τινος, τῆς νήσου Εὐβοίας συνέλαβον γαστροζῶον, τῆς οἰκογενείας τῶν Ὀλοθυρίων. Σκοποῦσα νὰ παρατηρήσω λεπτομερέστερον τὰ κατ' αὐτό, ἔθηκα τὸ ζῶον ἐν λεκάνῃ πλήρει θαλασσίου ὕδατος καὶ ἐτήρησα αὐτὸ ἐπὶ δύο ἡμέρας, ἀνανεύσασα τὸ ὑγρόν. Πλὴν τὴν τρίτην, δὲν ἐνθυμούμαι ἀκριβῶς ἐνεκα τίνος ἀπασχολήσεως, μοὶ διέφυγε ν' ἀνανεώσω τὸ νερόν, καὶ, ὅτε ἐνεθυμήθην τὸ πτωχόν μου γαστροζῶον, εὗρον αὐτὸ σάκκον κενὸν μόνον. Παρ' αὐτῷ ἐπέπλεον ὁλοκλήρως ὁ πολυπόνητος πεπτικός τοῦ ζῴου σωλήν! Μετ' ἐλέγχου συνειδήσεως ἀπέριψα τὴν λεκάνην μετὰ τῶν περιεχομένων, ἀλλ' ἡ ἐκπληξίς μου ἐπὶ τῇ συμβάντι ὑπῆρξε μεγίστη. Δὲν ἐτόλμησα νὰ ἐπαναλάβω τὸ σιλήρον πείραμα ἐπὶ ἐτέρου ζῴου, ἀλλ' ἄμα τῇ ἀφίξει μου εἰς τὴν πόλιν προσέδραμον εἰς τὸ πρῶτον εἰς χεῖράς μου τυχὸν ἐπιστημονικὸν σύγγραμμά,

ζητοῦσα τὴν ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου. Ἦτο δὲ τοῦτο «La vie et les mœurs des animaux» ὑπὸ Louis Figuier.

Καὶ ἀνέγνωσα ἐν αὐτῷ ὅτι εἰς τὰ γαστροζῶα τῆς τάξεως ταύτης, ὡς καὶ εἰς ἕτερα τῆς αἰσῆς τῶν Ἀκτινωτῶν καὶ δὴ εἰς τοὺς Ἀστερίας παρατηρεῖται τὸ φαινόμενον τῆς αὐτοκτονίας, εἴτε ὁπότεν ὑπὸ ἐχθροῦ καταδιώκονται, εἴτε ὅταν ὑπ' ἄλλης τινὸς ἀνάγκης πιέζονται. Καὶ τὰ μὲν Ὀλοθυρία ἀπορρίπτουσι τὸν ἐντερικὸν σωλήνα, οἱ δὲ Ἀστερίαι ἀποσπῶσι τὰ ἀκτινοειδῆ αὐτῶν ἄκρα ἀπὸ τοῦ κεντρικοῦ δίσκου! Ἀνέγνωνα προσέτι ὅτι τ' ἀποβληθέντα πεπτικά ὄργανα τῶν Ὀλοθυρίων ἀναπληροῦνται ὑπὸ τῆς θαψιλοῦς φύσεως, μεταγομένου τοῦ ζῴου εἰς αἰσιωτέρας περιστάσεις, ὡς παρετήρηθη ὑπὸ τοῦ δόκτορος Johnston, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ αὐτοῦ προμηνηνευθέντος συγγράμματος. Δύναται λοιπὸν τὸ γαστροζῶον νὰ θνήσκῃ καὶ ν' ἀναζῇ κατὰ βούλησιν; (ἂν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ λέξις). Ὁποῖον προνόμιον! Βεβαίως δυσκολεύεται ἡ ἀνθρωπίνη φιλαυτία ν' ἀποδώσῃ εἰς τόσην ἀτελή ὄντα τὸ θλιβερόν πλεονέκτημα τῆς ἐν συνειδήσει αὐτοκτονίας, ὑπερ μόνον εἰς τὸν ἡθικὸν κόσμον ἡδυνάτο ν' ἀπαντᾷ. Πλὴν τίς δύναμις, ὁποῖον ἐνστακτὸν ὠθεῖ αὐτὰ εἰς τὸ ἀπεγνωσμένον τέλος;

V.

Σημ. α' Βετίας». Φίλος εἰδήμων τῆς «Ἑστίας», εἰς ὃν ὑπεβάλομεν τὰ ἀνωτέρω, ἐπεσημείωσεν ἡμῖν τὰ ἐπόμενα περὶ τοῦ φαινομένου:

«Ἦνε ἀληθὲς ὅτι ὁλοθυρία τινα ἐκ τῶν ἐχτινοδέρμων ἔχουσι τὴν ιδιότητα ν' ἀπαλλάσσονται μεγάλου μέρους τοῦ πεπτικοῦ αὐτῶν σωλήνος διὰ τῆς ἑδρας, ἀνευ τίνος βλάβης, διότι τὸ ἀπαρριπθὲν ἀναγεννᾶται. Πολλοὶ ἐπίσης ἀστέρες, καὶ ἱδίᾳ ὀφιοῦροι τῆς αὐτῆς συνομοταξίας, αὐτομάτως καταμεριζόμενοι πολλαπλασιάζονται οὕτω, διότι ἕκαστον τεμάχιον μετὰ τινα χρόνον ἀποκτᾷ πάντα τὰ ὄργανα τοῦ τελείου ζῴου. Τὸ φαινόμενον τοῦτο τῶν ἐχτινοδέρμων προδίδει τὴν φυλετικὴν αὐτῶν καταγωγὴν. Τὰ ζῶα ταῦτα φαίνονται ἀποτελεσθέντα ἐκ τοῦ συνοικισμού πλειότερων ὁμοίων, ἕτινα διαφυλάττουσι, καίτοι συννηωμένα, ἀπαντας τοὺς ἰδιαιτέρους αὐτῶν χαρακτήρας, καὶ ἐν καιρῷ δύνανται πάλιν νὰ ζήσωσι μόνᾳ ἢ καὶ ἀναπληρώσωσι τὰς ἐλλείψεις των.

Καὶ εἰς τὰ ὁλοθυρία λοιπόν, καίτοι ἐξωτερικῶς δὲν διακρίνομεν τὴν ἀκτινοειδῆ μορφήν, συμβαίνει τοιοῦτόν τι μαρτυροῦν τὴν κοινὴν μετὰ τῶν ἐχτινοδέρμων καταγωγὴν.

Ἐξωθοῦσι δὲ τὰ πράγματα οἱ ἀπανταχοῦ διορῶντες αὐτοκτονίας τῶν ζῴων ἐν τῇ ἀνωτέρω περιστάσει τὸ ὁλοθυρίον ἀπέθανεν ἐλλείψει ἀφθόου ὕδατος. Οἱ πνεύμονες τοῦ ζῴου τούτου, διότι διὰ τοιούτων ἀναπνεύει, οἴτινες κείνται παρὰ τὴν ἑδραν, βαθμηδὸν ἐκτενόμενοι ὥπως ἐν μείζονι ἐκ-

τάσει ὕδατος ἀντλήσωσιν ἕρα, ἐξέρχονται ἐξ ὁλοκλήρου συμπαρασύροντες καὶ τὸ ἄκρον τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος, ὅστις εἶνε τρις μακρότερος τοῦ σώματος τοῦ ζῴου. Μὴ δυνάμενον πλέον τὸ ζῶον ν' ἀνασύρῃ τὰ ἐκβληθέντα ἀποθνήσκει ἐξ ἀσφυξίας. Ὅταν ζῇ ἐλεύθερον ἐν τῇ θαλάσσῃ, μόνον μεγάλου μέρους τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος ἀπαλλάττεται, οὐχὶ δὲ καὶ ὅλων τῶν ἐντοσθίων.

Τὰ ζῶα ταῦτα ζῶσιν ἔρποντα βραδυτάτα, κατ' ἀκολουθίαν δυσκόλως δύνανται νὰ διαφύγωσιν ἐπαπειλοῦντα κίνδυνον, ὃ δ' ἐπερχόμενος ἐχθρὸς, ἂν ἔχῃσι τοιοῦτον, διότι ἀγνοοῦμεν τοιοῦτους τῶν ζῴων τούτων, πλὴν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἐσθιοντος ὁλοθυρίον τὸ ἐδάδιμον, βεβαιότατα δὲν ὁδὴ ἡμποδίζετο νὰ καταπῇ τὸ ὕδρα τοῦ εἴτε ἐντὸς αὐτοῦ εἴτε ἐκτὸς ἔφερε τὰ ἐντόσθια.

N. X. A.

Η ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΕΩΣ

Γεννήθηκες τὴν Ἀνοιξί· καὶ ἀντὶ νάρθουν ἡ Μοῖραις Νὰ σὲ μοιρώσωσι βραδειαῖς καὶ εὐθύς νὰ φύγουν πόλιν, ἔσθ' ἀπὸ τὴν Ἀνοιξί μοιρωθήσῃς καὶ πῆρες τῆς Ἀνοιξίς τὰ κάλλη.

Ἀπ' τὸ χρυσὸ τὸν ἥλιο τῆς χρυσῶσιν τὰ μαλλιά σου, Βραδείσθηκαν τὰ μάτια σου ἔς τῆς νύχτας τῆς τοῦ χρώμα, Κί' ἀπ' τῶν ἀνθῶν τῆς τῆ θωρητῆς ἐδάφη καὶ θωρητῆς σου Καὶ τὸ μικρὸ σου στόμα.

Ἀπ' ταῖς γλυκεραῖς τῆς ταῖς βραδείαις ταῖς μοσχομυρωδάταις Πῆρες τὸν πρῶτον ἀνασασμὸν γὰρ νὰ μοσχομυρίξῃς, Κ' ἐπῆρες ἀπὸ ταῖς αὐγαῖς, ποῦνε βροσίᾳ γεμάταις Δροσούλα γὰρ ν' ἀνθίσῃς.

Μ' ὀλόχαρο κελάρημα τὰ μέτρητα ποῦλᾳ τῆς Ἐδείξαν' ἔς τὸ στόμα σου πῶς πρέπει νὰ μιλήσῃς, Κ' ἐπαίσεις τὸ γέλιόν σου μετὰ τῇ γλυκερᾷ λαλήσῃς τῆς Ἡ χρυσταλλένῃς βρύσι.

Κ' ἡ φύσις βλῇ, ἔλαττερη, ἀνδοστρωτῇ, δροσάτῃ, Μὲν' ἔς τὴν ζωὴν σου εὐρέθηκε μετὰ ζωντανεμένη, Θρονιάστῃς ἡ βασιλίσσα ἔς τὸν ἄλγος τῆς παλᾶτι Κ' ἐκεῖ γὰρ πάντα μένει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΡΟΙΝΙΔΗΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πονηρίᾳ κυνός.—Ἐχω μέγαν κύνα τῆς Νέας Γῆς, ὀνόματι Βλόν, πολὺ λαίμαργον εἰς τὰ γλυκίσματα. Συγγνώμη, ὅταν διέβαινον ἀπὸ κανὸν ζαχαροπλαστεῖον, ὃ σκύλος ἐσταμάτα καὶ μετὰ παύσει ὡς ἐπικαλούμενος τὴν γενναϊότητά μου· ἐγὼ δὲ συγκινούμενος ὑπὸ τῆς ἀφώνου δεήσεώς του τὸν καθίσταν εὐτυχῇ διὰ δαπάνης ἐνὸς πενταλέπτου.

Ὁ κύων ἀναμειβόμενος παρετήρησεν ὅτι μόνον ἐπ' ἀνταλλαγῇ τοῦ πενταλέπτου μου ἱκανοποιεῖτο ἡ λαίμαργία του, καὶ ὠφελήθη ἐξ αὐτοῦ διότι ἤδη δὲν ἀναγκάζομαι νὰ μεσολαβῶ μετὰ πλάκυντοπώλου

καὶ αὐτοῦ πάντοτε ὁσάκις τῇ δίδεται πεντάλεπτον τὸ λαμβάνει διὰ τοῦ στόματος μετὰ προσηγορίας εὐχρηστικῆς καὶ τρέχει εἰς τὸν πλησιέστερον πλακουντοποιόν· ἐκεῖ ἀρτίζει νὰ πέσῃ τὸ σολδίδιον του, καὶ δὲν φεύγει πρὶν ἢ πρὸς ἀντάλλαγμα τοῦ δώσαν· πλακούντα, τὸν ὅποιον μοι φέρει πρὶν φάγῃ, διὰ νὰ μοῦ δείξῃ ἀναμφιβόλως ὅτι δὲν ἀφῆθη νὰ τὸν ἀπατήσωσιν.

Ἀνυπελὲς νὰ εἶπω ὅτι, ἐάν ἀντὶ νομισματος τῷ δώσωσιν ἄλλο ἀντικείμενον, δὲν ἀπατᾶται, ἐκτὸς ἂν πράξῃ τοῦτο ἐκουσίως· διότι ἡμέραν τινὰ ἐγένετο ἐνοχὸς μιᾶς κατεργαρίδος. Εὐρὺν ἐν κομβίον, τὸ ἔφερε σπεύδων εἰς μίαν πωλήτριαν γλυκισμάτων, τὸ ἀφῆκε νὰ πέσῃ ἐνώπιόν της, καὶ δέχως νὰ προσμελνῇ τὴν ἐξακριβωσιν τοῦ νομισματος, ἤρπασεν ὁ ἴδιος τὸ καλλίτερον κομμάτι, μεθ' οὗ ἐτράπη εἰς ταχίστην φυγὴν.

Ὅφειλω ἐν τούτοις νὰ προσθέσω ὅτι ὁ κύων μου δὲν συνείλησεν εἰς τοιαύτας πράξεις· ἀποφεύγει μάχιστα νὰ διαπράξῃ ἐκ νέου τοιαύτην ἀγένειαν, ἀκόμη καὶ ὅταν παρακινῶσιν αὐτὸν παρουσιάζοντες ὠραία κομβία, διότι, ἐκτὸς τῆς πράξεως ἐκείνης, οὐδὲν ἔχει τις νὰ προσάψῃ εἰς τὴν εὐθύτητά του.

Τὸ ζήτημα περὶ τῆς διὰ πηδάλιου κυβερνήσεως ἐναερίων σκαφῶν φαίνεται ὀριστικῶς κεκρίμενον. Οἱ Γάλλοι ἀξιωματικοὶ Νεπιτά καὶ Κρεῖς ἐπεχειρήσαν κατ' αὐτὰς τρίτην ἀεροπορίαν, πληρέστατα ἐπιτυχούσαν. Ἐντὸς 45 λεπτῶν τῆς ὥρας ἀπῆλθον ἐκ τῆς πόλεως Μενδον εἰς Βίλλανουα, καὶ ἐπανήλθον κατὰ τὸν ἀντίθετον δρόμον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου, ἐφ' οὗ ἐγένετο ἡ ἀνάβασις. Ἡ ἀεροπορία ἐξετελέσθη μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας, διότι τὸ σκάφος προσέθη κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις, ὑπακούσαν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πηδάλιου. Ἡ ἐλὶς τοῦ ἀεροπόρου σκάφους τῶν Γάλλων ἀξιωματικῶν ἔχει διάμετρον ἐπὶ μέτρων, ποιεῖται δὲ 46 στροφάς· καὶ ἔκαστον λεπτὸν.

Ὑπολογίζουσιν ὅτι ὁ Καῖσαρ ἐκυρίευσεν 800 φρούρια καὶ ὑπέταξε 30 ἔθνη, καὶ εἰς τὰς διαφόρους μάχας αἱ συνεκρότησεν ἀπωλέσθησαν 3 ἑκατομμύρια ἀνθρώπων.

Ἐκ τῶν μεγίστων ναῶν τοῦ κόσμου ὅλου τὴν πλείστην δαπάνην ἀπήτησεν ἡ ἀγία Σοφία, δαπανηθέντων εἰς τὴν οἰκοδομήν αὐτῆς 3,000 κεντηναρίων χρυσοῦ, ἥτοι 360,000,000 δραχμ., ἐνῶ δὲ τὸν ἐν Πρώμῃ ναὸν τοῦ ἀγίου Πέτρου ἐδαπανήθησαν μόνον 300,000,000. Καὶ ὅμως, ἐνῶ ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ναοῦ ἐκείνου ἀπήτησεν 120 ὅλα ἔτη, ἡ τῆς ἀγίας Σοφίας συνετελέσθη ἐντὸς 5 ἐκαυτῶν, τρανὴν τοῦτο τεκμήριον τῶν ἀφθόνων μέσων καὶ τῆς μεγάλης ζωτικότητος, ἣν ἐκέντητο τὸ Βυζαντινὸν κράτος.

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Σουλτάνου γενήσεται προσεχῶς ἐν Κωνσταντινουπόλει διεθνὴς ἐκθεσις ἵππων. Κατὰ τὸν «Φάρον τοῦ Βοσπόρου» τὸ ὑπευργεῖον τοῦ Ἑμπορίου λαμβάνει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὰ κατὰλληλα μέτρα καὶ ἀπηύθυνεν ἤδη εἰς τὰς εὐρωπαϊκάς ἐφημερίδας πρὸς δημοσίευσιν τὸν αὐτοκρατορικὸν ἱρὰ δὲ τὸν διατάσσοντα τὴν ἐκθεσιν ταύτην.

Τὴν σημαντικότητα τῆς ἐν Λονδίνῳ συγκεντρουμένης ἐμπορικῆς κινήσεως μαρτυρεῖ καὶ ταῦτο τὸ

γεγονός, ὅτι ἐν τῷ Ἄστει, τῇ ἐξόχῳς ἐμπορικῇ συνοικίᾳ τῆς ἀγγλικῆς πρωτευούσης, διακινεῖται κατὰ πᾶσαν πρωΐαν ἐν ἑκατομμύριον ἐπιστολῶν, αἱ ἐν ὅλῳ δὲ τῷ Λονδίνῳ καὶ ἑκάστην διανεμύμεναι ἐπιστολαὶ ἀπατελοῦσι πλέον τοῦ τετάρτου τῶν κατ' ἑλὴν τὴν Μεγάλην Βρετανίαν ἀφικνουμένων. Ἡ Σκωτία δὲν λαμβάνει οὔτε τὰς ἡμίσεις τῶν ἐπιστολῶν, ὅσας λαμβάνει μόνον τὸ Λονδίνον, ἡ δὲ Ἰρλανδία οὔτε τὸ τρίτον. Ἀναφίρεται εἰς μόνον οἶκος τοῦ Ἄστεως λαμβάνων τρισχίλιας ἐπιστολάς κατ' ἐκάστην. Ἡ ὑπέρμετρος αὕτη πληθὺς τῶν ἐπιστολῶν εἶνε τοσοῦτον μᾶλλον ἀξιοσημείωτος, κατ' ὅσον τὸ ταχυδρομεῖον ἔχει νῦν σπουδαῖον ἀνταγωνιστὴν ἐν τῇ ἐμπορικῇ ἀνταποκρίσει τὸ τηλεγραφικὸν σύστημα.

Οἱ λύκοι ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ ἐπὶ τῆς Γεωργίας ὑπουργὸς ἐν Γαλλίᾳ ἐδημοσίευσε στατιστικὴν τῶν λύκων, οἵτινες ἐφρονέθησαν κατὰ τὸ 1883, καὶ τῶν ἀμειβῶν, αἵτινες ἐχορηγήθησαν κατὰ τὰ νόμιμα εἰς τοὺς φονεύσαντας αὐτοὺς. Καταστράφησαν 1308 λύκοι, ἐδαπανήθησαν δὲ πρὸς τοῦτο 103,720 δραχμαί. Ἐκ τῶν καταστραφέντων λύκοι καὶ λύκαιναὶ ὑπελογίσθησαν 774, ἔγκυοι λύκαιναὶ 32, καὶ 493 λυκιδᾶς.

Ταχυδρακτυλογράφος ἐπεδείκνυε τὴν τέχνην του εἰς τινὰ δημόγιον ὑπαίθριον· βλέπων δὲ ὅτι τὸ ἀκρατήριον δὲν ἐχειροκρᾶται αὐτόν, διέκοψεν αἰφνιδίως τὴν παράστασιν καὶ ἀπῆλθε λέγων· — Ἀφοῦ ἐκεῖνο πῶς δὲν τοῦς κοστίζει τίποτε μὲν ἀρνοῦνται, πῶς εἰμπαρὶ νὰ ἐλπίζω ὅτι οὐ συνάξω ἀπ' αὐτοὺς καὶ χρήματα;

Αἱ λαμπρότεραι πελίδες τῆς ἱστορίας τῶν γραμμάτων, τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν εἶνε συνήθως αἱ τραγικώτεραι· πᾶσαι καθόλου μαρτυροῦσιν, ὅτι ἡ παραγνωρισθεῖσα ἀξία τοῦ ποιητοῦ, τοῦ καλλιτέχνου, τοῦ φιλοσόφου ἐδέησε νὰ περιμελνῇ, ὅχι οἱ οἱ μωροὶ καὶ οἱ βάσκανοι, ἐξοντληθέντες, ἐφιμώθησαν. Τότε δὲ ἀνίσταται ἐκ βαθείας νυκτὸς ἡ ἀξία, ὡς μορμολυκεῖον, καὶ λαμβάνει ἐπὶ τέλους τὴν πρέπουσαν αὐτῇ θέσιν, τοῦλάχιστον ὡς σκιά.

Προξενήτρια. — Σὰς ἡρῃ μίαν νύκτα, κύριε Κ. ἔχει προῖκα 30,000 φράγκα.

— Ἀφῆσατέ με ἥσυχον, σὰς παρακαλῶ.
— Ἰσως θέλετε μίαν ἄλλην μὲ 40,000 φράγκα.
— Ὅχι δὲν θέλω.
— Ἔβλε μίαν ἐκ Τουρκίας μὲ 50,000 φράγκα.
— Σὰς τὸ λέγω ἀπαῖς διὰ παντός. Δὲν ζητῶ χρήματα· ζητῶ ἔρωτα.
— Ἔχω καὶ μίαν μὲ ἔρωτα!

Κυρίως τις μετὰ τῆς συζύγου του πρόκειται νὰ διέλθωσι ξυλίνην σιδηρὴν γέφυραν ἄνω βαθέος ποταμοῦ.
— Πέρασε πρώτα σύ, γυναῖκα, νὰ ἰδῶ ἂν βαστῇ τὸ γεφύρι.

Πρὸ τῆς θυρίδος τῶν εἰσιτηρίων σιδηροδρόμου.
— Κύριε, παρακαλῶ, ἐκάματε λάθος εἰς τὰ βέστα.
— Ὅχι δὲ, σωστὰ ὡς τὰ ἔδωσα, σὲς θὰ ἔχῃς σατε τίποτε. . . ξεφορτωθῇτέ με. . .
— Δὲν ἐννοῶ, κύριε, ὅτι μοῦ ἐδώσατε ὀλιγώτερα, μοι ἐδώσατε πάντα δραχμὴς περισσότερα. Χαίρετε.